

TAKING
COOPERATION
FORWARD

 NACIONALNO USPOSABLJANJE ZA BOLJŠE FINANCIRANJE IN
UPRAVLJANJE KULTURNE DEDIŠČINE, Nacionalno usposabljanje, 24. 5.
2022

 Javno - zasebno sodelovanje v projektih kulturne dediščine

 FORHERITAGE | Inštitut za ekonomska raziskovanja | Damjan Kavaš

- Medtem ko je potreba po ohranjanju kulturne dediščine splošno priznana, pa je razpoložljivost finančnih virov zanjo omejena.
- Posledica: čim bolj učinkovita poraba razpoložljivih virov, ocena načinov za koriščenje novih virov financiranja (npr. zasebni kapital, fundacije itd.) in iskanje novih oblik javno-zasebnega sodelovanja.
- Manj kot je razvita posamezna nacionalna, regionalna ali lokalna raven, manj finančnih sredstev bo lahko na splošno namenila ohranitvi dediščine in ponovni uporabi. Po drugi strani je v manj razvitih državah kohezijska politika bistven vir financiranja projektov, povezanih z varstvom in valorizacijo kulturne dediščine.
- V številnih primerih sta upravljanje in ponovna uporaba stavb kulturne dediščine kompleksna, zlasti tistih v slabem stanju. Celo v anglo-saksonskih državah tega ne morejo doseči na tradicionalnem razvitem trgu poslovnih nepremičnin.

- Veliko stavb kulturne dediščine je v javni lasti in so vzdrževane z javnimi sredstvi, toda situacija se spreminja in vedno večja je potreba po vključitvi zasebnega sektorja in civilnih združenj (tretji sektor). **Vključitev zasebnega sektorja nudi tudi priložnost za razvoj konceptov, ki presegajo same ukrepe ohranjanja. Revitalizacija stavb, na primer, lahko prinese dodano vrednost za državljane, ustvarjalce in gospodarstvo.**
- Dandanes smo priča partnerskemu sodelovanju javnega sektorja, institucij civilne družbe in oblasti z namenom ohranjanja kulturne dediščine in njenim razvojem kot družbenogospodarske dobrine. **Za uspešno revitalizacijo stavb kulturne dediščine je ključno poiskati ustrezno finančno vzdržno vsebino, hkrati pa ohraniti dediščinsko vrednost stavbe ter tako najti ravnovesje med razvojem in ohranjanjem. To zahteva interdisciplinarni pristop z vključitvijo mnogih akterjev ne le za uvedbo in izvajanje ohranjanja, temveč tudi za trajnost (ponovno uporabo) območja. Prav tako je splošno priznano, da mora biti revitalizacija vključena v strategije družbenega, okoljskega in gospodarskega razvoja, ki vsebujejo finančne mehanizme za spodbujanje in omogočanje javno-zasebnega sodelovanja.**

- Sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem se lahko izvede v mnogih oblikah, vendar je nekaj predpogojev za učinkovito sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem (ne glede na obliko JZS):
  - Potrebujemo jasno delitev dela med zasebnim in javnim partnerjem.
  - Zaupanje med partnerji je bistvenega pomena.
  - Enakopraven in uravnotežen odnos: nihče od partnerjev ne sme vsiljevati lastnih ciljev; skupni cilj je doseči rešitve, ki bodo sprejemljive za vse.
  - Pravično (pošteno) sodelovanje, v katerem vsaka stran prejme korist, ki ustreza njenemu vložku.
  - Dobra zaščita lastninskih pravic.
  - Dobro delujoč sodni sistem, ki zagotavlja spoštovanje pogodb.
  - Predvidljivo poslovno in zakonodajno okolje.
- V luči vse večje prepoznavnosti javno-zasebnih partnerstev (JZP) in njihove uporabe v različnih sektorjih, le-ta pogosto veljajo kot sredstvo za doseganje rezultatov ohranjanja in valorizacije KD.

- Na voljo ni nikakršne konsistentne in enotne mednarodne definicije javno-zasebnega partnerstva (JZP). Besedna zveza »javno-zasebno partnerstvo« je postala splošen izraz, uporabljen, kadar koli predstavniki javnega in zasebnega sektorja sedejo za isto mizo. Izraz javno-zasebno partnerstvo je pogosto uporabljen za več vrst dogovorov med javnimi in zasebnimi subjekti, kot so javno-zasebna partnerstva za inovacije (pametna specializacija, strategija za digitalizacijo industrije, pogodbeno javno-zasebna partnerstva) ali javno-zasebna partnerstva za varstvo okolja in druge oblike javno-zasebnega sodelovanja. Ne le, da se različne ustanove, ki spodbujajo JZP, razlikujejo po svoji definiciji JZP, temveč tudi mnoge države uporabljajo svoje definicije v zakonodaji in javnih politikah. Čeprav obstajajo nekateri skupni elementi, pa avtorji ne uporabijo enakega jezika in ne vključijo enakih značilnosti v opredelitvi JZP. **V obsežni literaturi na temo JZP je mogoče najti vsaj 25 različnih tipov JZP.**
- Izraz JZP opisuje raznovrstne pogodbe ne glede na terminologijo v posamezni državi ali sodni pristojnosti. **JZP so opisana v smislu treh širokih parametrov: najprej je to vrsta zadevne dobrine, drugič, za katere naloge bo odgovoren zasebni partner in nazadnje, kako bo poplačan zasebni partner.** Poleg opredelitve bistva in glavnih lastnosti JZP je prav tako koristno jasno opredeliti, kar to ni.

Možne oblike javno-zasebnega sodelovanja so:

- 1. Javno-zasebno povezovanje (JZPov):** Kratkoročni sporazumi, kot so sporazumi o sodelovanju, sporazumi o uporabi, sporazumi o dostopu ali finančni sporazumi. Naloge in pristojnosti so pogosto omejene na nekaj zadev. Teme so lahko sponzorstva, splošno financiranje projekta, upravljanje ali prenos uporabe.
- 2. Javno-zasebno partnerstvo (JZP):** Ta možnost sodelovanja omogoča izvajanje integriranih javnih storitev. Sodelovanje se lahko nanaša na načrtovanje, izgradnjo, financiranje, vzdrževanje ali delovanje javne infrastrukture. Cilji JZP so podpreti gladko in neprekinjeno delovanje stavbe/območja, v življenjski cikel usmerjeno delovanje stavbe/območja (preprečevanje propadanja, integracija verige vrednosti), oblikovanje procesov, nalog in pristojnosti, uravnotežen prenos tveganj na podlagi pristojnosti, pobude za doseganje ciljev, naložbe v zasebno strokovno znanje in kapital ter dolgoročni trajnostni modeli in partnerstva za financiranje. Javna oblast je zainteresirana za trajnostno vrednotenje infrastrukture ter družbeni, kulturni in gospodarski učinek/rezultat.

Možnosti so:

- 3. Javno-zasebno skupno podjetje:** Skupno podjetje ureja pravice in obveznosti med oblastmi (npr. občina) ter partnerji iz kulturnega in ustvarjalnega sektorja kot solastniki podjetja ali ustanove. Namen je projektiranje, izgradnja, načrtovanje, financiranje, vzdrževanje in delovanje infrastrukture in/ali upravljanje družbeno-kulturnih dejavnosti. Običajno je za infrastrukturni del odgovoren javni partner. Kulturno-upravljavski del je običajno uresničen z vključitvijo zasebnega podjetja kot družbenika v obstoječe infrastrukturno projektno podjetje.

JZPov Javno-zasebno povezovanje

- Kratkoročne pogodbe
- Skupni/komplementarni cilji v zvezi z dogovorjenimi aktivnostmi
- Zasebni partner prispeva k javnim kulturnim dejavnostim

JZP Javno-zasebno partnerstvo

- Dolgoročne pogodbe
- Namensko partnerstvo
- Naloge in tveganja javnih oblasti so delno prenesene na zasebnega partnerja

SP Javno-zasebno skupno podjetje

- Neomejeno trajanje
- Projektno podjetje/ustanova
- Porazdelitev tveganj med zasebnim in javnim družbenikom

Modele javno-zasebnega sodelovanja zaznamujejo njihovi okvirni pogoji, kot so država/regija ali vrsta projekta. Poleg tega sklop organizacijskih vzorcev opisuje strukturo partnerstva in njegove posledice za razvoj. **Najpomembnejši gradniki so pogodbeni model, poslovni model in model financiranja.** V resničnem življenju obstajajo vse vrste javno-zasebnega sodelovanja. Razvojne projekte je mogoče razdeliti na tri vrste. Glede na vsebino in financiranje so razvrščeni kot:

- **Projekti razreda A:** Te »samorazvijajoče se projekte« pretežno spodbuja zasebno financiranje. Javna oblast zagotavlja javni interes v takih urbanih projektih revitalizacije z določitvijo zakonodajnega okvira. Zasebni izvajalec pričakuje plačilo na podlagi najemnine ali prodaje. Primer: hotel.
- **Projekti razreda B:** Te projekte zaznamuje njihov potencial za razvoj, vendar zanje ni zadostnega zasebnega financiranja. Dodatno financiranje javnega sektorja bo omogočilo razvoj. Takim razvojnim projektom manjkajo določene značilnosti za razvoj, kot so nezadosten tržni interes ali nezadostne značilnosti območja. Primer: športni objekti.
- **Projekti razreda C:** Tovrstni projekti predstavljajo dela, ki niso ali pa so premalo zanimiva za zasebno financiranje. Običajno so uresničeni samo z javnimi proračunskimi sredstvi. Primer: javne šolske stavbe.

- Ena od obstoječih oblik javno-zasebnega povezovanja je dokaj kratkoročno sodelovanje na osnovi sporazuma o sodelovanju (npr. sponzorska pogodba). Naloge in odgovornost v tovrstnih pogodbah so pogosto omejene na določene vidike kulturnih aktivnosti/projektov. Javno-zasebno povezovanje ima lahko različne oblike, kot je sponzorstvo, donacija ali pokroviteljstvo. To pomeni, da zasebni partner prispeva h kulturnim dejavnostim s tem, ko jih financira.
- Zasebno financiranje na področju kulture je že dlje časa prisotno (npr. sistem pokroviteljstva), vendar je šele od nedavnega deležno večje pozornosti. V zadnjih letih je večji poudarek na spodbujanju javno-zasebnega odnosa, ki vključujejo davčne spodbude (kot so različne davčne olajšave, zakonodaja glede odstotkov, namenski davki, boni), dopolnjevanje sredstev (»matching«) in vključitev zasebnih podjetij v upravljanje kulturnih ustanov.
- Poleg finančnega vidika javno-zasebno povezovanje vključuje tudi različne oblike skupnih programskih dejavnosti, kot so upravljanje kulturnih in umetniških dejavnosti in s tem povezana tehnična podpora, trženjske dejavnosti in dopolnilne sekundarne dejavnosti, kot so knjigarne, restavracije, bari in različne druge storitve, ki pritegnejo različne skupine ljudi. Naloge v okviru teh dejavnosti je mogoče ločiti in nato dodeliti različnim partnerjem: javnim organom, zasebnim podjetjem ali ustanovam civilne družbe.

Javni	Togost upravljanja
	Naraščajoče proračunske omejitve
	Pomanjkanje primernih veščin
Zasebni profitni	Vodstvena logika upravljanja
	Srednja prilagodljivost
	Potreba po ustreznih prihodkih
	Visoki fiksni stroški za človeške vire
	Premalo pozornosti za javne interese
Zasebni neprofitni	Visoka prilagodljivost
	Prisotnost ustreznih veščin
	Srednje visoki fiksni stroški upravljanja

- Ker ni enotne definicije javno-zasebnega povezovanja, je eden od pristopov ta, da opredeliti to, kar ni JZP, a vključuje javno-zasebno sodelovanje.
- **Stopnja tveganja, kateremu je izpostavljen zasebni sektor, je bistveni predpogoj, po katerem se pogodbe JZP razlikujejo od tradicionalnih (običajnih) pogodb med javnim in zasebnim sektorjem.** Sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem se ne šteje za JZP, če vsa tveganja in odgovornost nosi samo ena od strank. JZP praviloma ne zajema:
  - pogodbe za izvedbo storitev in pogodbe za gradnjo na ključ, ki so označene kot projekti javnega naročanja,
  - pogodba za izvedbo storitev,
  - pogodbe v zvezi z arhitekturnimi storitvami in gradnjo,
  - lizinski pogodbe,
  - pogodbe o upravljanju,
  - najemne pogodbe.

Zasebni partner je lahko poplačan:

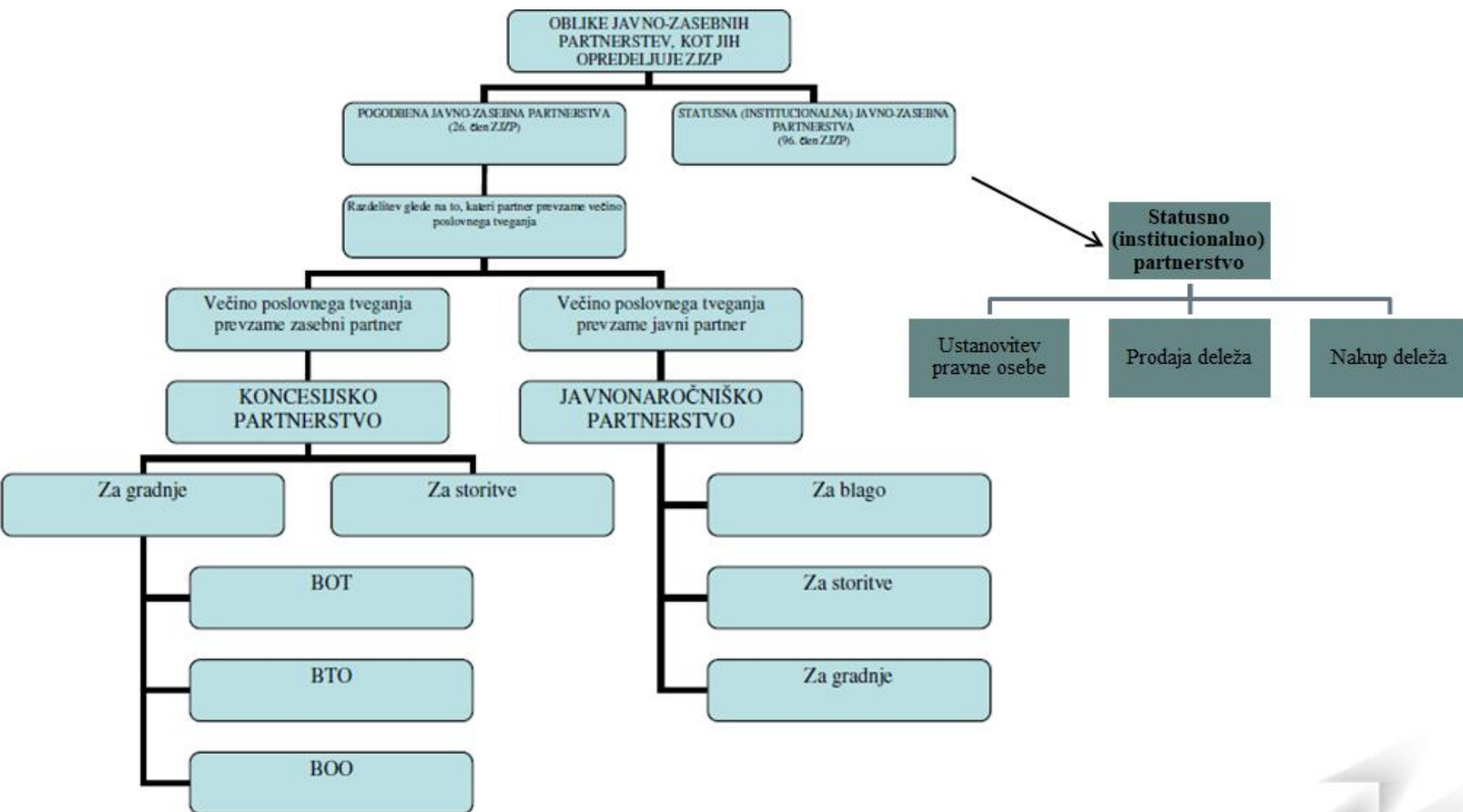
- iz pobiranja pristojbin od uporabnikov storitve (JZP uporabnik plača),
- od vlade (JZP vlada plača),
- iz kombinacije teh dveh.

V Zakonu o javno-zasebnem partnerstvu ima javno-zasebno partnerstvo naslednjo definicijo:

Javno-zasebno partnerstvo predstavlja razmerje zasebnega vlaganja v javne projekte in/ali javnega sofinanciranja zasebnih projektov, ki so v javnem interesu, ter je sklenjeno med javnim in zasebnim partnerjem v zvezi z izgradnjo, vzdrževanjem in upravljanjem javne infrastrukture ali drugimi projekti, ki so v javnem interesu, in s tem povezanim izvajanjem gospodarskih in drugih javnih služb ali dejavnosti, ki se zagotavljajo na način in pod pogoji, ki veljajo za gospodarske javne službe, oziroma drugih dejavnosti, katerih izvajanje je v javnem interesu, oziroma drugo vlaganje zasebnih ali zasebnih in javnih sredstev v zgraditev objektov in naprav, ki so deloma ali v celoti v javnem interesu, oziroma v dejavnosti, katerih izvajanje je v javnem interesu.

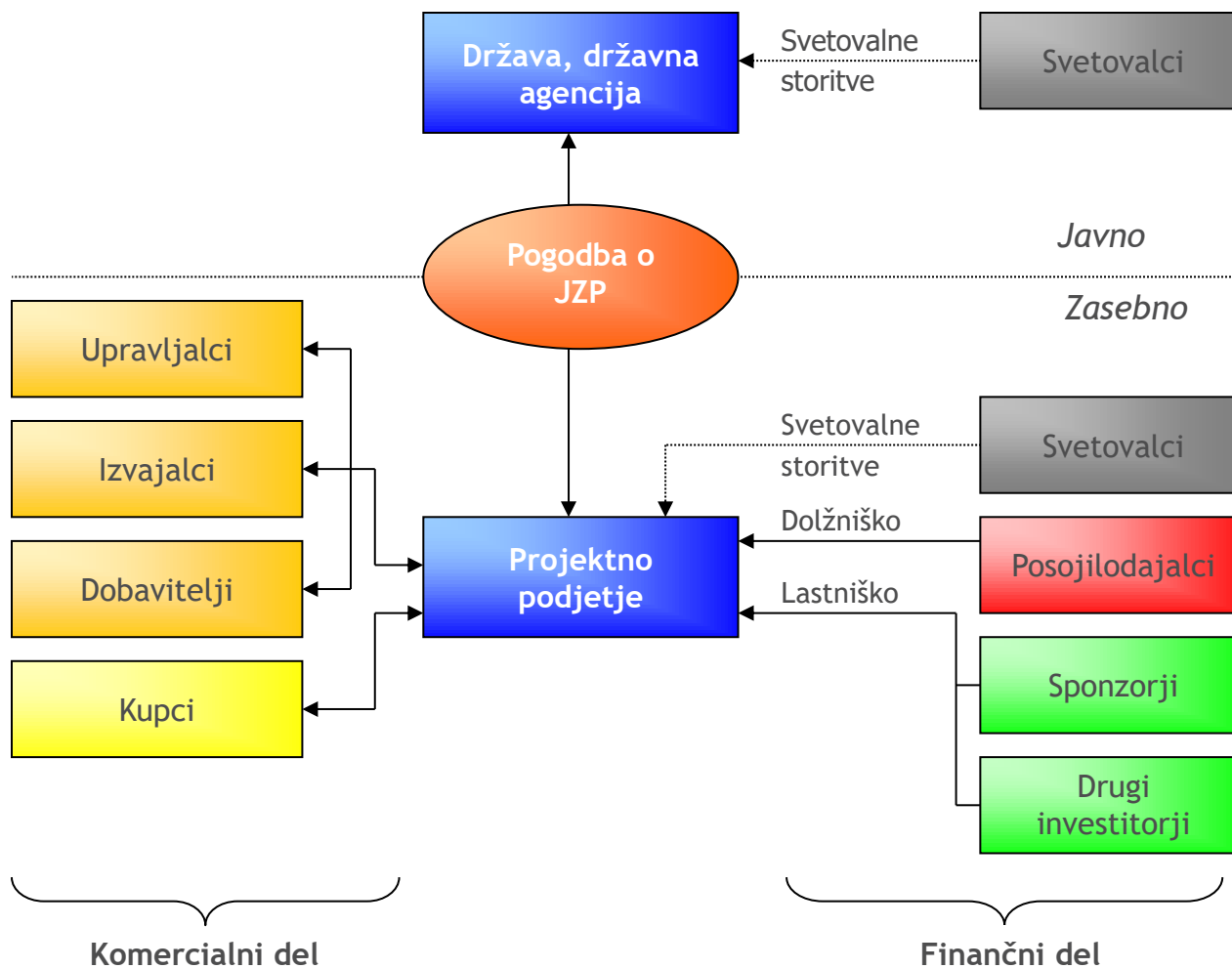

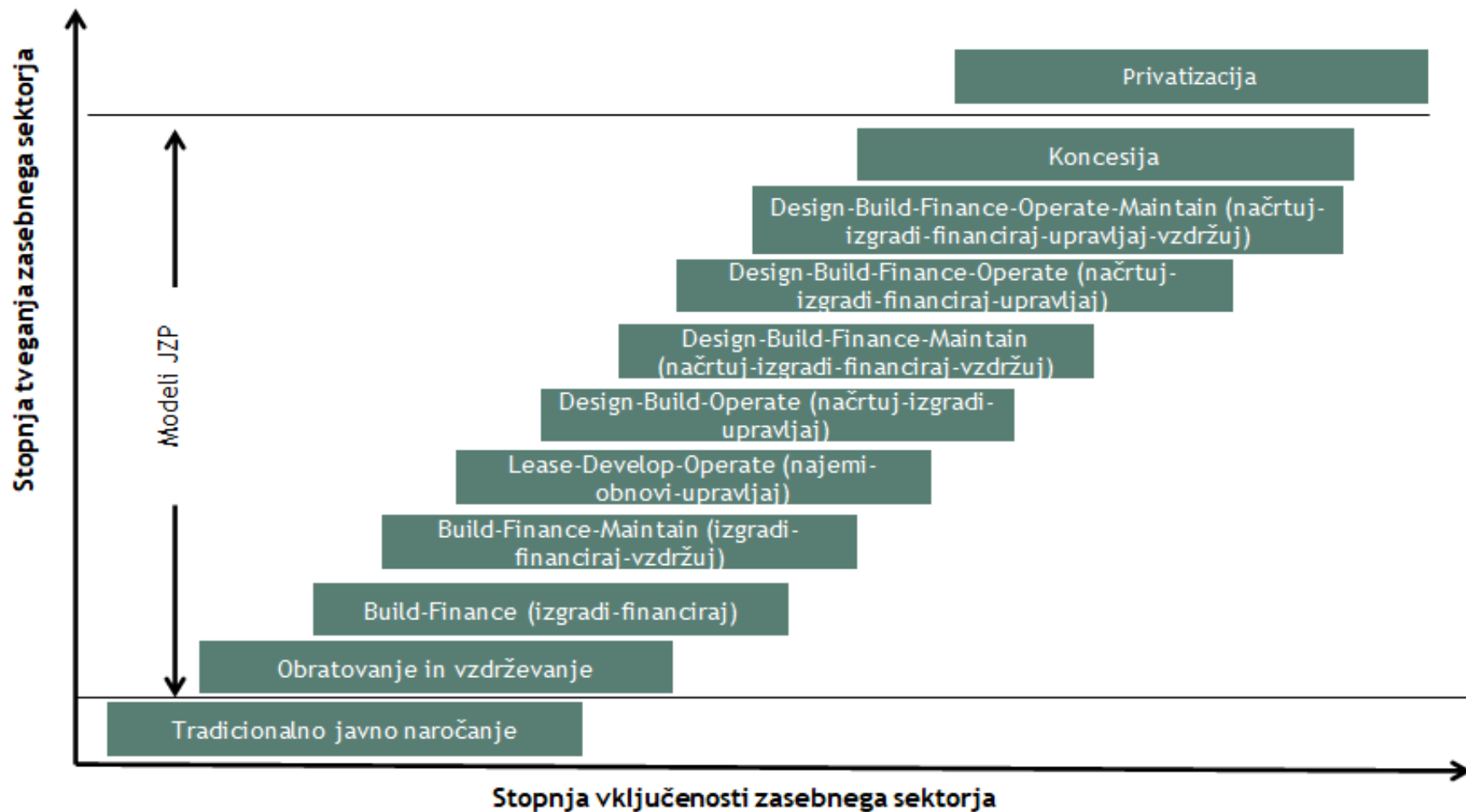
Naslednji elementi običajno zaznamujejo JZP:

- Sorazmerno **dolgo** trajanje razmerja, vključno s sodelovanjem med javnim partnerjem in zasebnim partnerjem pri različnih vidikih načrtovanega projekta.
- Način financiranja projekta, deloma s strani zasebnega sektorja, **pri čemer so včasih uporabljene kompleksne ureditve med različnimi akterji**. Vseeno pa je mogoče javna sredstva - v nekaterih primerih kar precejšnja - dodati zasebnim sredstvom.
- **Pomembna vloga zasebnega partnerja, ki sodeluje v različnih fazah projekta (zasnova, zaključek, izvajanje, financiranje)**. Javni partner je osredotočen predvsem na opredelitev ciljev, ki jih je treba doseči v smislu javnega interesa, kakovosti zagotovljenih storitev in politike oblikovanja cen, ter prevzame odgovornost za spremljanje skladnosti s temi cilji.
- **Porazdelitev tveganj** med javnim partnerjem in zasebnim partnerjem, na katerega so prenesena tveganja, ki jih običajno nosi javni sektor. Vendar pa JZP ne pomeni nujno, da zasebni partner prevzame vsa tveganja ali celo večji delež tveganj, povezanih s projektom. Natančna porazdelitev tveganj je določena v vsakem posameznem primeru glede na ustrezno sposobnost vpletenih strank, da ocenijo, nadzorujejo in obvladajo tovrstno tveganje.

Prednosti JZP

- Zagotoviti potrebne naložbe v javni sektor in učinkovitejše upravljanje javnih sredstev;
- Zagotoviti višjo kakovost in pravočasno zagotavljanje javnih storitev;
- V večini primerov so naložbeni projekti izvedeni v roku in ne prinašajo nepredvidenih dodatnih izdatkov javnemu sektorju;
- Zasebni subjekt ima priložnost, da je dolgoročno poplačan;
- Strokovno znanje in izkušnje zasebnega sektorja so uporabljeni pri izvajanju projektov JZP;
- Ustrezna porazdelitev tveganj projekta JZP zniža izdatke za obvladovanje tveganj;
- V mnogih primerih je mogoče sredstva, načrtovana po sporazumih o JZP, razvrstiti med zunaj bilančna sredstva javnega sektorja (statistična obravnava JZP).

Pomanjkljivosti JZP

- Zagotovljena infrastruktura ali storitve so lahko dražje v primerjavi z običajnim pristopom javnega naročanja;
- Obveznosti plačila javnega sektorja v projektu JZP, predstavljene na poznejše obdobje, se lahko negativno odrazijo v prihodnjih fiskalnih kazalnikih javnega sektorja;
- Postopek naročanja storitve JZP je daljši in dražji v primerjavi z običajnim javnim naročanjem;
- Sporazumi o projektu JZP so dolgoročni, zapleteni in razmeroma neprilagodljivi zaradi nezmožnosti predvidevanja in ocenjevanja vseh posameznih dogodkov, ki lahko vplivajo na prihodnjo dejavnost.

Uporaba JZP v kulturnih panogah je razmeroma nova in dokaj omejena. Ključno oviro predstavlja slaba donosnost kulturnih dobrin, ki so razvrščene v kategorijo tako imenovanih »hladnih naložb«, nezmožnih ustvarjanja ustreznega denarnega toka brez javnega posredovanja. Slednje je bistveno za izvedljivost JZP: financirana gospodarska dejavnost mora biti ekonomsko in finančno vzdržna, da bi zagotovila dobiček, s katerim bi lahko pokrili stroške, odplačali dolg in obenem pridobitno upravljali dejavnost v skladu s pravili zasebnega podjetništva.

Javno-zasebno sodelovanje:

- Upravljanje programa: dejavnosti, povezane s programom, so pogosto predmet modelov javno-zasebnega sodelovanja. Ponudniki storitev in upravljavci zgradb KD potrebujejo ustrezne veščine (trženje, financiranje, pravo, digitalne ...).
- Upravljanje nepremičnin (projektiranje, gradnja, obratovanje, vzdrževanje): Možna je uporaba modela javno-zasebnega partnerstva, vendar se uporablja zelo redko. JZP ni čudežna rešitev in njeno uporabnost je treba oceniti za vsak primer posebej. Zagotoviti je treba ravnotežje med cilji in potrebami javnih in zasebnih partnerjev, saj javni subjekti nimajo zgolj komercialnih ciljev, zasebni partnerji pa so zainteresirani predvsem za dobiček. Tipične ovire pri majhnih javno-zasebnih partnerstvih so razmeroma visoki transakcijski stroški. Zasebni sektor na območje zgodovinskega spomenika/ dediščine ali stavbo gleda kot nepremičnino, ki lahko ustvari prihodek iz nove ali razširjene uporabe (hoteli, poslovne stavbe, stanovanja), zato je trenutno uporaba JZP pri ponovni uporabi stavb kulturne dediščine v celinski Evropi izjemno redka. Mnogo pogostejša oblika je javno-zasebno povezovanje.

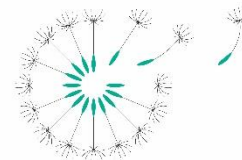

Javno-zasebno sodelovanje:

- Splošno upravljanje: programsko in splošno upravljanje kulturne dediščine je bistvenega pomena. Obstajajo različni potencialni upravljavci spletnih mest: javni, zasebni profitni in neprofitni (tretji sektor). Ni pristopa "ena rešitev za vse primere".
- Obstaja razkorak med željo („želimo zasebno financiranje“) in realnostjo („v bistvu smo zadovoljni z obstoječim stanjem“).
- Pri razvoju in izvajanju projektov regeneracije je pomembna vloga tretjega sektorja. Tretji sektor opredeljujemo kot neprofitno, nevladno in socialno ustanovo skupnosti, lahko vključuje tudi ljudi, ki živijo v bližini območja kulturne dediščine.

PROJEKTNO PARTNERSTVO

RRA LUR

City of Rijeka

Città di Cuneo

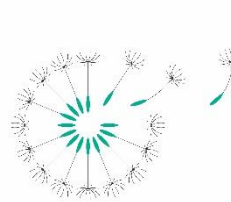
IRMO

Institut za razvoj i međunarodne odnose
Institute for Development and International Relations

FINPIEMONTE

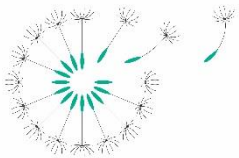
TAKING
COOPERATION
FORWARD

Ljubljana, 24. 5. 2022

FINANCIRANJE KULTURE IN OHRANJANJA KULTURNE DEDIŠČINE V OKVIRU OPERATIVNEGA PROGRAMA ZA OBDOBJE 2021-2027 IN REGIONALNEGA RAZVOJNEGA PROGRAMA OSREDNJESLOVENSKE REGIJE 2021-2027

KLJUČNI DOKUMENTI RAZVOJNEGA NAČRTOVANJA

- PROGRAM EKP V OBDOBJU 2021-2027 V SLOVENIJI
- NAČRT ZA OKREVANJE IN ODPORNOST
- REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM LUR 2021-2027

5. 12. 2019 - sprejela **Vlada**

Cilj strategije je s pomočjo dediščine prispevati h kakovosti življenja in k bolj povezani družbi

Izhodišče strategije je načelo celostnega ohranjanja dediščine kot temelja nacionalne identitete, kulturne raznolikosti Slovenije, ki se prepleta z izjemno krajinsko in biotsko raznovrstnostjo, privlačnosti države za življenje državljanov, izobraževanje, razvoj, umetniško ustvarjanje, turizem in druge gospodarske dejavnosti. Je temelj sodobne ustvarjalnosti in prepoznavnosti Slovenije v mednarodni skupnosti.

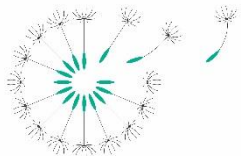

Prvič se sprejema kot samostojen dokument.

PROGRAM EVROPSKE KOHEZIJSKE POLITIKE V OBDOBJU 2021-2027 V SLOVENIJI

umestitev kulture/kulturne dediščine

1

PAMETNA EVROPA

Spodbujanje inovacij, digitalizacije, gospodarske preobrazbe in podpora malim in srednje velikim podjetjem.

4

DRUŽBENA EVROPA Z IZVAJANJEM EVROPSKEGA STEBRA PRAVIC

Zagotavljanje podpore ustvarjanju kakovostnih zaposlitev, izobraževanju, spretnosti in znanja, socialni vključenosti in enakemu dostopu do zdravstvenega varstva.

2

ZELENA, OKOLJU PRIJAZNEJŠA, NIZKOOGLJIČNA EVROPA

Izvajanje Pariškega sporazuma, vlaganje v energetski prehod in obnovljive vire ter boj proti podnebnim spremembah.

5

EVROPA, BLIŽJE DRŽAVLJANOM

Podpora lokalno vodenim strategijam in trajnostnemu razvoju mest v EU.

3

BOLJ POVEZANA EVROPA Z IZBOLJŠANJEM MOBILNOSTI

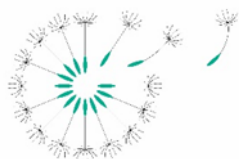
Strateška prometna omrežja. Trajnostna in pametna Evropa.

6

K temu EU dodaja še specifični cilj Sklada za pravični prehod

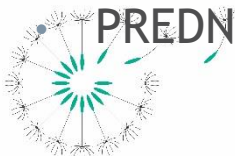

5 GLAVNIH CILJEV, KI SO GONILNA SILA NALOŽB V OBDOBJU 2021 - 2027

UMESTITEV KULTURE/KULTURNE DEDIŠČINE V PREDNOSTNE NALOGE

- PREDNOSTNA NALOGA 1: INOVACIJSKA DRUŽBA ZNANJA
- PREDNOSTNA NALOGA 2: DIGITALNA POVEZLJIVOST
- PREDNOSTNA NALOGA 3: ZELENA PREOBRAZBA ZA PODNEBNO NEVTRALNOST
- PREDNOSTNA NALOGA 4: TRAJNOSTNA URBANA MOBILNOST
- PREDNOSTNA NALOGA 5: TRAJNOSTNA (ČEZ)REGIONALNA MOBILNOST IN POVEZLJIVOST
- PREDNOSTNA NALOGA 6: ZNANJA IN SPRETNOSTI TER ODZIVNI TRG DELA
- PREDNOSTNA NALOGA 7: DOLGOTRAJNA OSKRBA IN ZDRAVJE TER SOCIALNA VKLJUČENOST
- PREDNOSTNA NALOGA 8: TRAJNOSTNA TURIZEM IN KULTURA
- PREDNOSTNA NALOGA 9: TRAJNOSTNI RAZVOJ LOKALNIH OBMOČIJ
- PREDNOSTNA NALOGA 10: PRESTRUKTURIRANJE PREMGOVNIH REGIJ

PREDNOSTNA NALOGA 1: INOVACIJSKA DRUŽBA ZNANJA

Specifični cilj 1.2: Krepitev trajnostne rasti in konkurenčnosti MSP ter ustvarjanje delovnih mest v MSP, vključno s produktivnimi naložbami

- Pametno upravljanje makro destinacij in vodilnih destinacij slovenskega turizma ter **UKREPI ZA VKLJUČEVANJE IN SPODBUJANJE POTENCIALOV KULTURE, KULTURNE IN NARAVNE DEDIŠČINE** za podjetništvo in turizem, v skladu s S5.
- Pri tem bo poudarek na razvoju turističnih destinacij in njihovem aktivnem upravljanju (strateško načrtovanje, razvoj turističnih produktov, vključno z **VALORIZACIJO KULTURNE in NARAVNE DEDIŠČINE**, povezovanje turistične ponudbe, dvig kompetenc zaposlenih v turizmu na območju turističnih destinacij, promocija).

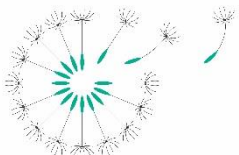
Ukrep naslavlja podporno okolje za upravljanje in razvoj celotnega turizma ter je komplementaren s predvidenimi investicijami v javno turistično infrastrukturo, povezano z lokalnim razvojem in vključevanjem lokalnih skupnosti, ki so predvidena v okviru SC 8.1 .

PREDNOSTNA NALOGA 3: ZELENA PREOBRAZBA ZA PODNEBNO NEVTRALNOST

Specifični cilj 3.7: Izboljšanje varstva in ohranjanja narave ter biotske raznovrstnosti in zelene infrastrukture, tudi v mestnem okolju, in zmanjšanje vseh oblik onesnaževanja

Pri izvedbi interpretacije pomena ohranjanja **biotske raznovrstnosti** bomo iskali **sinergije** s področjema **KULTURNE DEDIŠČINE** ter zelenim turizmom Slovenije

PREDNOSTNA NALOGA 8: TRAJNOSTNA TURIZEM IN KULTURA

Specifični cilj 8.1: Krepitev vloge kulture in trajnostnega turizma pri gospodarskem razvoju, socialni vključenosti in socialnih inovacijah

- **REVITALIZACIJA IN OBNOVA KULTURNE DEDIŠČINE** in javne kulturne infrastrukture: Gre za investicije v infrastrukturo na področju kulture in kulturne dediščine, ki obsegajo obnovo in ohranjanje kulturnih spomenikov ter obnovo javne kulturne infrastrukture.
- investicije v prenavo, obnovo, celostno revitalizacijo in modernizacijo kulturnih spomenikov in javne kulturne infrastrukture v lasti države in kulturnih spomenikov v lasti občin z multiplikativnim učinkom na gospodarski in turistični razvoj.
- razmejitev med NOO in Programom
  - NOO financirajo projekti večje vrednosti (nad 1 mio EUR brez DDV),
  - v Programu projekti manjše vrednosti (do 1 mio EUR brez DDV).
- **spodbujanje kulturno-turističnih produktov;**

Glavne ciljne skupine:

Ministrstva, lokalne skupnosti, lastniki oz. upravljavci kulturne dediščine, javni zavodi, NVO

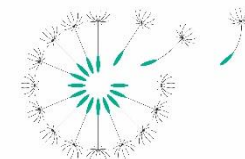
- predvideva se naslavljanje urbanega razvoja ali pristopa endogene regionalne politike s pomočjo teritorialnih pristopov (TUS ali RRP).

- **Ukrepi se bodo izvajali zgolj v KRVS.**

PREDNOSTNA NALOGA 9: TRAJNOSTNI RAZVOJ LOKALNIH OBMOČIJ

Specifični cilj 9.1: spodbujanje celostnega in vključujočega socialnega, gospodarskega in okoljskega razvoja, kulture, naravne dediščine, trajnostnega turizma in varnosti v mestnih območjih

- naslavljanje urbanega razvoja in endogene razvojne politike (TUS; RRP)
- revitalizacija degradiranih urbanih območij, celovite prenove (protipotresna varnost, energetska, dostopnost) tudi **objektov kulturne dediščine**, nakup zgradb v javnem interesu, ureditev javnih površin, vzpostavitev zunanjih večfunkcionalnih rekreativnih površin, idr. ter **urbane kulture** (npr. javni odprti in zaprti prostori, ki ponujajo prostor za družbeno inoviranje, večje vključevanje občanov v skupnost, spodbujanje multikulturalnosti).

Glavne ciljne skupine:

Vsi prebivalci v mestih in na mestnih območjih, gospodarstvo, lokalne skupnosti, upravljavci javnih površin in stavb, organizacije na področju spodbujanja urbanega razvoja in oživljanja mest, institucije znanja, stanovanjske kooperative in ponudniki drugih alternativnih oblik bivanja v mestih, obiskovalci mest in mestnih območij.

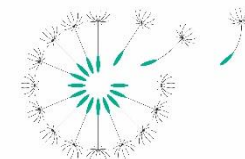

IP SLO-AT 2021-2027:

Prioriteta 2: Bolj kompetentna in konkurenčna regija

2.2 Trajnostni gospodarski razvoj, ki temelji na **kulturnih in turističnih potencialih**

IP SLO-IT 2021-2027:

Prioriteta 3: Bolj socialna in vključujoča Evropa z izvajanjem evropskega stebra socialnih pravic

3.1. **Krepitev vloge kulture** in trajnostnega turizma pri gospodarskem razvoju, socialni vključenosti in socialnih inovacijah

PROGRAM INTERREG PODONAVJE:

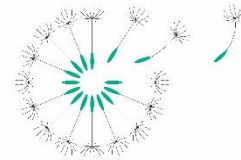
Prioriteta 3: Socialno Podonavje

3.3. **Trajnostni razvoj s pomočjo dediščine, kulture in turizma**

Prioriteta 4: Dobro upravljana regija

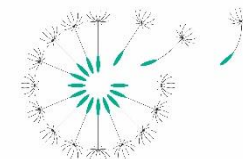

NAČRT ZA OKREVANJE IN ODPORNOST

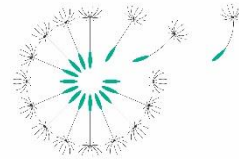
RAZVOJNA PODROČJA IN KOMPONENTE

1	ZELENI PREHOD K1 Obnovljivi viri energije in učinkovita raba energije v gospodarstvu K2 Trajnostna prenova stavb K3 Čisto in varno okolje K4 Trajnostna mobilnost K5 Krožno gospodarstvo – učinkovita raba virov
2	DIGITALNA PREOBRAZBA K1 Digitalna preobrazba gospodarstva K2 Digitalna preobrazba javnega sektorja in javne uprave
3	PAMETNA, TRAJNOSTNA IN VKLJUČUJOČA RAST K1 RRI – Raziskave, razvoj in inovacije K2 Dvig produktivnosti, prijazno poslovno okolje za investitorje K3 Trg dela – ukrepi za zmanjševanje posledic negativnih strukturnih trendov K4 Preoblikovanje slovenskega turizma ter investicije v infrastrukturo na področju turizma in kulturne dediščine K5 Krepitev kompetenc, zlasti digitalnih in tistih, ki jih zahtevajo novi poklici in zeleni prehod K6 Učinkovite javne institucije
4	ZDRAVSTVO IN SOCIALNA VARNOST K1 Zdravstvo K2 Socialna varnost in dolgotrajna oskrba K3 Stanovanjska politika

CILJA:

- Trajnostni razvoj slovenskega turizma - trdno pozicioniranje na mestu vodilne države na področju okoljske trajnosti.
- Dvig dodane vrednosti v turizmu s preoblikovanjem v trajnostni turizem višje dodane vrednosti, **vključno z obnovo, oživljanjem in valorizacijo kulturne dediščine.**

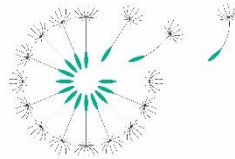
INVESTICIJE:

- Trajnostni razvoj slovenske nastanitvene turistične ponudbe za dvig dodane vrednosti turizma,
- Trajnostni razvoj javne in skupne turistične infrastrukture in naravnih znamenitosti v turističnih destinacijah,
- **Trajnostna obnova in oživljanje kulturne dediščine** in javne kulturne infrastrukture ter **vključevanje kulturnih doživetij** v slovenski turizem,

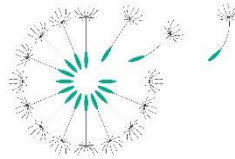
INVESTICIJE

- skladne s cilji Strategije kulturne dediščine 2020-2023, še posebej z naslednjimi cilji :
- **spodbuditi raznoliko uporabo in ponovno uporabo spomenikov** kot najpomembnejših delov kulturne dediščine ter izkoristiti njihove potenciale,
- **izboljšati dostopnost do spomenikov** kot najpomembnejših delov kulturne dediščine (tako fizične kot digitalne),
- **izboljšati kakovost življenja** z ohranjanjem dediščine in spodbujanjem dediščinskih dejavnosti,
- vključevati dediščino v informacijsko družbo.

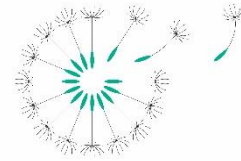

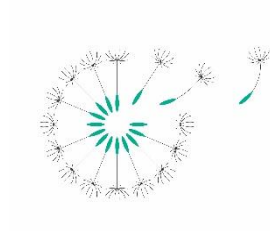
MERILA:

- prispevek projekta k oplemenitjenju turistične ponudbe, izboljšanju dostopnosti in prepoznavnosti lokalnega ali regionalnega območja
- uporaba digitalnih sredstev in IKT za prezentacijo in promocijo kulturne dediščine in kraja,
- pomembnost kulturnega spomenika (prednost imajo spomeniki, ki so na Unescovem seznamu svetovne dediščine ali imajo znak evropske dediščine, spomeniki državnega pomena in nato spomeniki lokalnega pomena),
- vpliv na razvoj kulturnih dejavnosti (prednost imajo kulturni spomeniki, določeni za javno kulturno infrastrukturo),
- vpliv na okolje (zasledujejo vsaj enega izmed ciljev trajnostnega razvoja, povzetega po osnutku ICOMOS dokumenta Cultural Heritage for Achieving the Sustainable Development Goals iz leta 2020)

REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM LJUBLJANSKE URBANE REGIJE 2021-2027

VIZIJA RAZVOJA REGIJE 2021-2027

Inovativna. Zelena. Povezana.

PRIORITETA 1: USTVARJALNA REGIJA PRILOŽNOSTI

Trajnostno gospodarstvo

Znanje

Inovacije

Internacionalizacija

Raziskave

Krožno

Kreativne industrije

Razvoj inovativnih turističnih storitev in izgradnja turistične infrastrukture

PRIORITETA 2: PAMETNA REGIJA PO MERI LJUDI

Trg dela

Vrtci

Šole

Vseživljensko učenje

Zdravstvo

Dolgotrajna oskrba

Stanovanja

PRIORITETA 3: ZELENA REGIJA TRAJNOSTNIH REŠITEV

Trajnostna mobilnost

Viri

Vodooskrba

Energija

Odpadne vode

Odpadki

Podnebne spremembe

Prostor

Samooskrba

PREDNOSTI

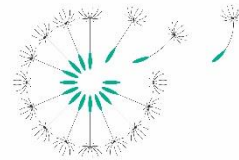
Visoka koncentracija
ter raznolikost
snovne in nesnovne
kulturne dediščine.

SLABOSTI

Pomanjkanje
interpretacije
kulture in kulturne
dediščine.

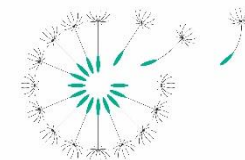
NEVARNOSTI

Pomanjkanje
sredstev za naložbe,
na primer za obnovo
stavb kulturne
dediščine.

POTENCIALI ZA RAZVOJ KULTURE IN KULTURNE DEDIŠČINE V LUR

- MOL - kandidatka za Evropsko prestolnico kulture 2025 (LJEPK 2025 - sodelovale vse občine LUR)
- V začetku leta 2020 je MOL oddala nominacijo arhitekturnih in urbanističnih del Jožeta Plečnika za vpis na UNESCO-v seznam svetovne kulturne dediščine.
- V letu 2021 je Ljubljana odprla Galerijo Cukrarna
- Na UNESCO-v seznam kulturne dediščine je vpisanih tudi 9 kolišč
  - Na Ljubljanskem barju odkritih okoli 40 lokacij z ostanki kolišč. Koliščarske najdbe so na ogled v več muzejih
  - Najpomembnejša najdba 5.200 let staro kolo, ki velja za najstarejše leseno kolo z osjo na svetu.
  - Ig - Koliščarski interpretacijski center, ki bo predstavljal biotsko raznovrstnost Ljubljanskega barja in zapuščino koliščarjev, ki sega v prazgodovino (7.000 let nazaj).

PRIORITETA 1: USTVARJALNA REGIJA PRILOŽNOSTI

**PROGRAM: RAZVOJ TRAJNOSTNEGA INOVATIVNEGA IN NA ZNANJU TEMELJEČEGA
GOSPODARSTVA**

UKREP:

Razvoj inovativnih turističnih storitev in izgradnja turistične infrastrukture

PROGRAM: KULTURNE IN KREATIVNE INDUSTRIJE

UKREPI:

Ustvarjanje pogojev za razvoj kulturnega in kreativnega sektorja

Opolnomočenje kulturnega in kreativnega sektorja

Medsektorsko povezovanje kulturnega in kreativnega sektorja

LUR REGIJA KULTURE

- z ohranjanjem in inovativnimi predstavitvami, socialnimi integracijami ter spodbujanjem kreativnega turizma in industrij na novo osmislimo in predstavimo kulturno dediščino regije in jo povežemo v metropolitansko območje.
  - priprava strateškega dokumenta, ki bo povezal občine, ustvaril novo kulturno identiteto regije in nove razvojne priložnosti.
1. Oblikovanje Strategije kulture LUR.
  2. Integracija kadrovskih in strokovnih potencialov občin pri določanju ciljev in projektov.
  3. Vzpostavitev podlag za kreativni turizem.
  4. Ustvarjanje pogojev za ohranjanje nesnovne kulturne dediščine in njeno vključitev v kulturni turizem regije.
  5. Spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja.

INOVATIVNO POVEZOVANJE NARAVNE IN KULTURNE DEDIŠČINE S TURIZMOM.

IZGRADNJA DRUŽBENE INFRASTRUKTURE V LUR

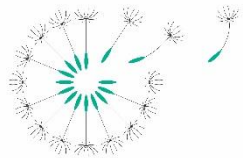
Investicije v izgradnjo, modernizacijo in prenovo kulturne infrastrukture ter revitalizacijo kulturne dediščine za izboljšanje javne dostopnosti do kulture in za njeno gospodarsko-turistično rabo:

- razvoj novih javno-zasebnih partnerskih oblik pri investicijah na področju kulturne dediščine, kjer se želi doseči trajnostno ohranjanje dediščine skozi rabo,
- podpora celostni prenovi, oživljanju in modernizaciji območij kulture v regiji,
- izgradnja in urejanje turistične infrastrukture in turističnih razvojnih projektov lokalno-regionalnega pomena.

DOBRA PRAKSA

SOBA ZA PISANJE - VODNIKOVA DOMAČIJA

NOV PROSTOR (SO)DELA, SREČEVANJ, UMIKA IN POVEZOVANJ V VODNIKOVI DOMAČIJI

PONOVNA RABA STAVB
KULTURNE DEDIŠČINE Z
VSEBINAMI S PODROČIJ
KULTURNIH IN KREATIVNIH
INDUSTRIJ

*Stopiti skupaj je začetek,
ostati skupaj je napredek,
sodelovati in delati skupaj je uspeh!*

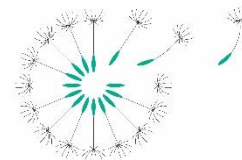
Henry Ford

d

**HVALA ZA VAŠO
POZORNOST !**

PROJEKTI PARTNERJI

RRA LUR

City of Rijeka

Città di Cuneo

IRMO

Institut za razvoj i međunarodne odnose
Institute for Development and International Relations

FINPIEMONTE

TAKING
COOPERATION
FORWARD

- Fokusna skupina, Ljubljana, Mestna hiša, 30. 03. 2022
- Predstavitev projekta ForHeritage ter orodij za boljše upravljanje in financiranje stavb kulturne dediščine, pripravljenih v okviru projekta
- | Nika Murovec, Damjan Kavaš, Inštitut za ekonomska raziskovanja; Urša Peršič, RRA LUR |

- ❖ Vse regije/mesta, ki sodelujejo v projektu 4H se soočajo z enakimi izzivi, ko gre za kulturno dediščino:
  - Odsotnost celovitega upravljanja,
  - Pomanjkanje ustreznih kompetenc in
  - Odsotnost alternativnega financiranja v sektorju kulturne dediščine.

- ❖ Glavni cilj: **boljše upravljanje in financiranje kulturne dediščine =>** spodbuditi celostni pristop k upravljanju dediščine v različnih fazah načrtovanja, izvajanja in financiranja. Potrebno je tesno sodelovanje javnega in zasebnega sektorja, ki se ukvarjata z varovanjem in upravljanjem kulturne dediščine in virov.

- ❖ 2-letni kapitalizacijski projekt - gradi na rezultatih 4 izvedenih projektov: FORGET HERITAGE, RESTAURA, IFISE in CLIC.

RESTAURA

Revitalising Historic Buildings through Public-Private Partnership Schemes

FORGET HERITAGE

Innovative, replicable and sustainable Private Public Cooperation management models of the abandoned historical sites by setting up Cultural and Creative Industries

IFISE

Innovative Financial Instruments in support to the Social Economy

CLIC

Circular models Leveraging Investments in Cultural heritage adaptive reuse

❖ Kako?

- DS 1: Nadgradnja obstoječih orodij („Adjustment of existing tools“)
- DS 2: Testiranje in evalviranje orodij na 4 pilotnih lokacijah - PL, SI, HR, IT („Pilot testing and validation“)
- DS 3: Prenos znanja in izkušenj v Ljubljansko urbano regijo in širše - v druge regije („Territorial uptake“)

TAKING
COOPERATION
FORWARD

NACIONALNO USPOSABLJANJE ZA BOLJŠE FINANCIRANJE IN UPRAVLJANJE KULTURNE
DEDIŠČINE, 24. 5. 2022

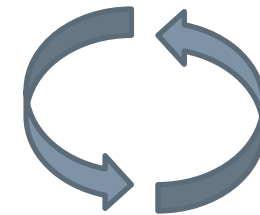
ORODJA ZA IZBOLJŠANJE UPRAVLJANJA STAVB KD

IER | Nika Murovec

PROCES PRIPRAVE ORODIJ:

- Pregled in analiza orodij in izkušenj preteklih projektov (FORGET HERITAGE, RESTAURA, CLIC, IFISE, ACT4PPP, CREATIVE CITIES, SECOND CHANCE ...)
- Kritična presoja, združevanje, dopolnjevanje (dodatna gradiva)
- Vključevanje deležnikov v proces priprave in potrditve orodij
- Priprava osnutka novih, prilagojenih orodij
- Testiranje orodij v 4 pilotnih aktivnostih
- Popravki, končne verzije in prevod 6 orodij

<https://www.interreg-central.eu/Content.Node/ForHeritage.html>

KAKO VKLJUČITI JAVNOST?

Dobro/sodelovalno upravljanje na področju kulture dediščine

Avtor: Institute for development and International Relations (IRMO)

„Za upravljanje kulturne dediščine je najpomembnejša pomenljiva interakcija med različnimi deležniki. Pogovor in poslušanje ustreznih deležnikov sta spretnosti, ki ju je treba izvajati v vseh fazah upravljanja kulturne dediščine.“

Dobro/sodelovalno upravljanje na področju kulturne dediščine: Kako vključiti javnost?

VSEBINA:

Orodje nudi praktične informacije, ki lahko prispevajo k izbiri metod, uporabljenih pri sodelovanju z deležniki:

- Koncept in načela dobrega/sodelovalnega upravljanja
- Pomen sodelovalnega pristopa
- Postopni proces vključevanja deležnikov
- Nasveti za oceno procesa

PILOTNI PROJEKTI

Prenosljivi elementi pilotnih projektov za revitalizacijo kulturne dediščine

Avtor: IER (Nika Murovec, Damjan Kavaš)

Izkušnje preteklih pilotnih projektov na področju revitalizacije stavb KD (12 pilotov - Restaura, Forget Heritage) ter njihova prenosljivost.

Prenosljivi elementi pilotnih projektov za revitalizacijo

Namen: podati boljši pregled dobrih praks in priporočil, ki so bodisi splošno veljavna, bodisi veljavna v jasno opredeljenem kontekstu.

VSEBINA:

- 1.) Splošna načela za vse faze razvoja pilotnega projekta
- 2.) Priporočila po fazah življenjskega cikla projekta
- 3.) Praktični primeri in vpogledi v pretekle pilotne projekte
- 4.) Pregled analiziranih projektov in njihovih glavnih značilnosti (prenosljivost?)

PRISTOP JAVNO-ZASEBNEGA SODELOVANJA

pri revitalizaciji kulturne dediščine

Avtor: IER (Damjan Kavaš, Nika Murovec)

“Ali je javno-zasebno sodelovanje ustrezna metoda za zagotavljanje trajnosti dediščine?”

Pristop javno-zasebnega sodelovanja pri revitalizaciji kulturne dediščine

Javno-zasebno sodelovanje = javno-zasebno partnerstvo, javno-zasebno skupno podjetje ali druge oblike javno-zasebnega povezovanja (sporazumi o sodelovanju, sporazumi o uporabi, finančni sporazumi...)

Cilj: predstaviti obstoječe oblike javno-zasebnega sodelovanja, njihovo uporabo in priporočila o tem, kako lahko javni in zasebni sektor uspešno sodelujeta pri revitalizaciji kulturne dediščine

FINANČNI INSTRUMENTI IN INOVATIVNE FINANČNE SCHEME za kulturno dediščino

Avtor: Finpiemonte

„Kaj/kakšni so finančni instrumenti (zlasti inovativni) in v katerih primerih se lahko izkažejo za koristne?“

Finančni instrumenti in inovativne finančne sheme za kulturno dediščino

Namen: podati praktični pregled in prispevati k izgradnji osnovnega znanja o (inovativnih) finančnih instrumentih: prednostih in pomanjkljivostih ter kako jih je mogoče uporabiti v projektih za revitalizacijo kulturne dediščine

VSEBINA:

- 1.) Pregled finančnih instrumentov in inovativnih finančnih shem, uporabnih na področju KD
- 2.) Resnični primeri uporabe
- 3.) Nasveti in napotki za uporabo v praksi

OCENA UČINKOV projektov kulturne dediščine

Avtor: Finpiemonte

„Kako ocenjevati učinke projektov kulturne dediščine?“

Ocena učinkov projektov kulturne dediščine

Namen: Podati pregled glavnih izvedbenih vidikov, da bi v praksi lažje pristopili k oceni učinkov projektov kulturne dediščine.

VSEBINA:

- Koncept ocene učinkov in uporaba na področju KD (zakaj, kdaj, kdo?)
- Ključna praktična in metodološka vprašanja (kako?)
- Primeri kazalnikov

KAKO ORGANIZIRATI USPEŠNO USPOSABLJANJE

za boljše upravljanje sektorja kulturne
dediščine

Avtor: RRA LUR (Nataša Mršol)

Kako pristopiti k pripravi, izvedbi in oceni usposabljanj?

Kako organizirati uspešno usposabljanje za boljše upravljanje sektorja kulturne dediščine

Namen: Ponuditi uporabne informacije in nasvete glede organizacije usposabljanja za boljše upravljanje KD za različne ciljne skupine (npr. zaposlene v javni upravi, upravljavce in izvajalce na področju kulturne dediščine).

VSEBINA:

- 1.) Glavne faze in dejavnosti za učinkovito pripravo, izvedbo in oceno programa za usposabljanje (vključno s spletnim usposabljanjem)
- 2.) Izkušnje, spoznanja, dobre prakse s primeri programov usposabljanja, delavnic in vprašanj za ocenjevanje.
- 3.) Primerjalna analiza delavnic in gradiva za usposabljanje

IZKUŠNJE TESTIRANJA ORODIJ:

- Kratka, razumljiva orodja, sistematična, praktična.
- Relevantna, nudijo dobro izhodišče, vključno s povezavami do nadaljnjih informacij.
- Niso vsa orodja primerna za vse pilote, v vseh fazah projekta (kontekst, nacionalne specifikke, predznanje ...)

V okviru projekta so projektni partnerji testirali orodja razvita v okviru projekta, in sicer v obliki pilotov s poudarkom na alternativnem financiranju in celovitem upravljanju.

Sodelovanje z zasebnim sektorjem se dojema kot aktivnost favoriziranja zasebnega partnerja.

Uporabili smo inovativne pristope, ki zahtevajo spremembo pristopov, uporabljenih v preteklosti, kar je bil učni proces za vse vključene v projekt.

TESTIRANJE IN EVALVIRANJE ORODIJ

The Pomeranian
Dukes' Castle in
Szczecin, Poljska

Vodnikova domačija v Ljubljani,
Slovenija

The Palazzo Santa
Croce in Cuneo,
Italija

Kompleks
Benčić, Reka,
Hrvaška

Upravljanje zgradb (območij) kulturne dediščine:

- Zaradi svoje interdisciplinarne narave je upravljanje zgradb kulturne dediščine zelo kompleksno. Več kot je vključenih institucij, bolj kompleksno je upravljanje (npr. lokalna in regionalna raven). Zavzetost in vključenost ljudi ki upravljajo zgradbo je ključnega pomena.
- Javna uprava se pogosto ne zna hitro odzvati in kompleksne probleme upravljavcev, zato se probleme rešujejo zelo počasi.
- Težave z vertikalno (med različnimi ravni) in horizontalno (znotraj posamezne javne oblasti) koordinacijo.
- Podpora zunanjih ekspertov upravljavcem zgradb kulturne dediščine je zelo dragocena (strokovnjaki, mentorji).
- Vsak kraj, vsako mesto in vsak projekt ima drugačne okvirne pogoje. Kar deluje v enem mestu, ne bo nujno delovalo v drugem mestu. Ni pristopa "enotna rešitev za vse".

Financiranje:

- Za strokovnjake iz neprofitnih organizacij je prepoznavanje virov financiranja in odločitev o ustreznem modelu financiranja za njihovo organizacijo ena najzahtevnejših nalog.
- Na voljo so javni in zasebni viri financiranja, vendar morajo biti usklajeni s poslanstvom, vizijo in vrednotami organizacije. V okviru projekta je bila razvita »metodologija postopka deset korakov«, ki vodjem projektov pomaga pri iskanju alternativnih finančnih virov.
- Trendi: spletno zbiranje sredstev raste iz dneva v dan, osredotočenost na financiranje projektov, porast meritev uspešnosti in trženja, vključno z večjo prepoznavnostjo družbenih medijev. Vsi te trendi so se okrepili v času covid-19.
- Financiranje kulture trenutno ni zelo visoko na prioritetenem seznamu zasebnih investitorjev.
- Inkubatorji in pospeševalniki »kulturne dediščine« bi lahko bili izvedljiva rešitev za premagovanje tega stanja na podlagi dobrih praks iz drugih industrij. Takšen podporni instrument bi bil kot »posrednik« zagotavljanje znanja, mentorstva in »pametnega denarja«.

Vključevanje deležnikov:

- Vključevanje deležnikov ima pozitiven vpliv na upravljanje območja/zgradbe KD. Zgodnje posvetovanje z deležniki omogoča ustrezen razvoj projekta, hkrati pa deležnikom zagotavlja dobro razumevanje projektnih ciljev, dejavnosti in terminskega načrta. V primerih, ko se deležniki soočajo s številnimi spremembami in zamudami pri izvajanju projekta ter se pričakuje njihova obsežna vpetost od začetka do konca projekta, njihova vključenost postopoma izgublja dinamiko. Predlagamo postopen in ciljno usmerjen pristop glede na njihov primarni interes in zelo omejeno razpoložljivost. Med izvajanjem trajno graditi skupnost. Organizacija dogodkov in razstav, odprtih za javnost, je zelo koristna za privabljanje novih deležnikov in povečanje zanimanja prebivalcev.

Orodja razvita znotraj projekta ForHeritage:

- Na splošno so se orodja izkazala za uporabna pri prvem stiku s posamezno tematiko ali pri splošnem razumevanju posamezne tematike. So koristna tudi pri pripravi in izvedbi pilotov, vendar je njihova uporaba vedno odvisna od vsebine posameznega pilotnega projekta.

TAKING
COOPERATION
FORWARD

 NACIONALNO USPOSABLJANJE ZA BOLJŠE FINANCIRANJE IN UPRAVLJANJE KULTURNE DEDIŠČINE, 24. 5. 2022

 PRENOS ZNANJA IN IZKUŠENJ

 RRA LUR | Urša Peršič

Prenos znanja pridobljenega iz testiranja orodij, implementacije pilotnih projektov in ostalih aktivnosti na regionalni in nacionalni nivo.

POLJSKA Regija Zahodne Pomeranije	SLOVENIJA Ljubljanska urbana regija
HRVAŠKA Mesto Reka	ITALIJA Regija Piemont

4 glavni delovni sklopi:

1. Oblikovanje končnega seta orodij in prevod v 4 jezike partnerjev, objava na spletnih straneh.

<https://rralur.si/projekti/for-heritage/set-6-forheritage-orodij-za-boljse-upravljanje-in-financiranje-kulturne-dediscine/>

2. Priprava Modelov upravljanja in financiranja kulturne dediščine - skupno 4 modeli (PL, HR, SI, IT).
3. Izvedba regionalnih usposabljanj o financiranju kulturne dediščine - 4 usposabljanja.
4. Izvedba nacionalnih usposabljanj o financiranju kulturne dediščine - 4 usposabljanja.
5. Izjava o seznanitvi z orodji in njihovi uporabi s strani inštitucij kulturne dediščine - več kot 16 podpisanih izjav.

Ljubljanska urbana regija (LUR)

- Analiza stanja financiranja kulturne dediščine v LUR.
- Izvedba Fokusne skupine o javno-zasebnem sodelovanju pri financiranju in upravljanju kulturne dediščine v LUR.
- Priprava Modela financiranja kulturne dediščine v LUR.
- Izvedba regionalnega usposabljanja.
- Izvedba nacionalnega usposabljanja .
- Podpis izjav o seznanitvi z orodji in njihovi uporabi s strani inštitucij kulturne dediščine.

Analiza stanja financiranja kulturne dediščine v LUR.

Namen: Pregled virov financiranja subjektov kulturne dediščine v LUR /februar 2022

Analiza poda pogled v financiranje in strukturo financiranja KD po stroških ter virih, opredeli kateri so ključni viri financiranja in pojasni za katere namene bi upravljavci kulturne dediščine potrebovali dodatna finančna sredstva ter katere vire financiranja bi pri tem želeli okrepiti.

Spletna anketa, izvedena med upravljavci stavb kulturne dediščine v lasti občin LUR, v katerih se izvajajo javno dostopni programi povezani s kulturo in/ali kreativnimi industrijami (podatke za leto 2020).

Največ upravljavcev stavb kulturne dediščine v lasti občin LUR je v letu 2020 razpolagalo s sredstvi v višini 10.000- 50.000 EUR.

Anketirani so v letu 2020 v povprečju največ sredstev namenili za upravljanje, investicijsko vzdrževanje in nakup opreme (47,27%).

Največ sredstev so anketirani v povprečju pridobili iz Javnih sredstev lokalnih skupnosti (77%). Drugi največji vir sredstev je bila prodaja blaga in storitev (19,09%).

Pri virih zasebnega financiranja bi si sodelujoči v anketi najbolj želeli razviti oziroma okrepiti donacije pravnih oseb in zasebne investicije oz. javno zasebno partnerstvo.

Fokusna skupine o javno-zasebnem sodelovanju pri financiranju in upravljanju kulturne dediščine v LUR.

Namen: Razprava s ključnimi deležniki o javno-zasebnem partnerstvu v kulturni dediščini / marec 2022

- Analiza financiranja in upravljanja kulturne dediščine v LUR.
- Študija izvedljivosti pridobivanja novih zasebnih virov financiranja aktivnosti na Vodnikovi domačiji - dr. Damjan Kavaš, IER → analiza izvedljivosti različnih potencialnih zasebnih (ali javno-zasebnih) finančnih virov, ki bi dopolnili obstoječe javno in zasebno financiranje aktivnosti na Vodnikovi domačiji. → Podlaga za implementacijo pilotnega projekta.
- Q & A session / razprava o različnih vidikih, povezanih s težavami v financiranju in upravljanju kulturne dediščine.

Vabljeni / upravljavci KD iz LUR, Občine LUR, Pridruženi partnerji projekta 4H: ZVKDS, MK, Center za Kreativnost, MOL, Oddelek za kulturo

Model financiranja kulturne dediščine v LUR

Namen: Priprava regionalnega modela za financiranje na podlagi pripravljenih ForHeritage orodij in vključevanja deležnikov v ostalih aktivnostih / april 2022

Zunanji strokovnjak / Franc Gönc

- Model financiranja kulturne dediščine v Ljubljanski urbani regiji se ukvarja z vprašanjem možnih in ustreznih načinov za financiranje aktivnosti subjektov kulturne dediščine v LUR z namenom zagotavljanja dolgoročnega ohranjanja in razvoja KD.
- Možni viri pridobivanja prihodkov: Financiranje programske narave, Prihodki od prodaje izdelkov, Turistično-gostinska ponudba, Krepitev skupnosti, Finančne donacije, Sponzorstva, Nacionalne in EU finančne sheme, Digitalno / online financiranje.

Regionalno usposabljanje za boljše financiranje in upravljanje kulturne dediščine

Namen: Prenos znanja in izkušenj v širšo regijo / april 2022

- Predstavitev ForHeritage orodij za boljše upravljanje in financiranje stavb kulturne dediščine.
- Predstavitev Metodologije 10 korakov za oceno financiranja dejavnosti na lokaciji kulturne/naravne dediščine, razvite v okviru projekta ForHeritage in izkušenj financiranja projektov z družbenimi učinki (mag. Primož Šporar, Sklad 05; dr. Damjan Kavaš, IER).
- Predstavitev osnutka Modela financiranja kulturne dediščine v Ljubljanski urbani regiji -> povratne informacije o uporabnosti.

Nacionalno usposabljanje za boljše financiranje in upravljanje kulturne dediščine

Namen: Prenos ForHeritage orodij in ostalih rezultatov projekta v prakso vseh slovenskih regij / maj 2022

- Predstavitev ForHeritage orodij za boljše upravljanje in financiranje stavb kulturne dediščine in glavnih rezultatov tega evropskega projekta.
- Financiranje kulture in ohranjanja kulturne dediščine v EU perspektivi 2021-2027.
- Pristop javno-zasebnega sodelovanja pri projektih (revitalizacije) kulturne dediščine.
- Financiranje projektov z družbenimi učinki.
- Financiranje in izvajanje inovativnih dejavnosti v objektih kulturne dediščine.

Vabljeni / vsi ključni deležniki s področja upravljanja KD iz 12 slovenskih regij

Izjava o seznanitvi z orodji in njihovi uporabi s strani inštitucij kulturne dediščine

Pridruženi partnerji projekta in kulturne inštitucije so potrdile seznanitev z orodji in pritrdile, da jim bo pridobljeno znanje pomagalo pri profesionalnem delu / maj 2022

Interreg
CENTRAL EUROPE
ForHeritage

Statement of Commitment

I, the undersigned representative of mag. Marija Benšič, confirm that I am familiar with and support the tools for integrated cultural heritage management prepared within the ForHeritage project: Excellence in integrated heritage management in Central Europe and I participated in the training on this topic. These tools and acquired knowledge will help in my professional engagement.

Pismo seznanitve

Podpisan/-a predstavnik/-ca mag. Marija Benšič potrjujem, da sem seznanjen/-a z orodji za integrirano upravljanje kulturne dediščine, ki so bila pripravljena v okviru projekta ForHeritage: Odličnost za integrirano upravljanje dediščine v Srednji Evropi in da sem udeležil/-a usposabljanja na to temo. Ta orodja in pridobljeno znanje mi bodo pomagala pri mojem profesionalnem delu.

Place: Ljubljana
Date: 9.5.2022
Signature(s): Marija Benšič

Kraj: Ljubljana
Datum: 9.5.2022
Podpis: Marija Benšič

Interreg
CENTRAL EUROPE
ForHeritage

Statement of Commitment

I, the undersigned representative of Ljubljana Castle Public Institute, confirm that I am familiar with and support the tools for integrated cultural heritage management prepared within the ForHeritage project: Excellence in integrated heritage management in Central Europe and I participated in the training on this topic. These tools and acquired knowledge will help in my professional engagement.

Pismo seznanitve

Podpisan/-a predstavnik/-ca JAVNI ZAVOD LJUBLJANA GRAD potrjujem, da sem seznanjen/-a z orodji za integrirano upravljanje kulturne dediščine, ki so bila pripravljena v okviru projekta ForHeritage: Odličnost za integrirano upravljanje dediščine v Srednji Evropi in da sem udeležil/-a usposabljanja na to temo. Ta orodja in pridobljeno znanje mi bodo pomagala pri mojem profesionalnem delu.

Place: LJUBLJANA
Date: 20.5.2022
Signature(s): [Signature]

Kraj: LJUBLJANA
Datum: 20.5.2022
Podpis: [Signature]

I, the undersigned representative of _____

Podpisan/-a predstavnik/-ca Teodor Hudlin

confirm that I am familiar with and support the tools for integrated cultural heritage management prepared within the ForHeritage project: Excellence in integrated heritage management in Central Europe and I participated in the training on this topic. These tools and acquired knowledge will help in my professional engagement.

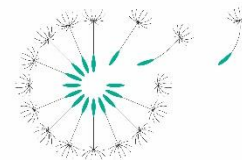
potrjujem, da sem seznanjen/-a z orodji za integrirano upravljanje kulturne dediščine, ki so bila pripravljena v okviru projekta ForHeritage: Odličnost za integrirano upravljanje dediščine v Srednji Evropi in da sem udeležil/-a usposabljanja na to temo. Ta orodja in pridobljeno znanje mi bodo pomagala pri mojem profesionalnem delu.

Place: _____
Date: _____
Signature(s): _____

Kraj: Ljubljana
Datum: 10.5.2022
Podpis: [Signature]

PROJEKTI PARTNERJI

RRA LUR

City of Rijeka

Città di Cuneo

IRMO

Institut za razvoj i međunarodne odnose
Institute for Development and International Relations

FINPIEMONTE

**REGIONALNO USPOSABLJANJE ZA BOLJŠE
FINANCIRANJE IN UPRAVLJANJE KULTURNE DEDIŠČINE**

**Predstavitev Modela financiranja
kulture dediščine v Ljubljanski
urbani regiji**

Feri Gönc

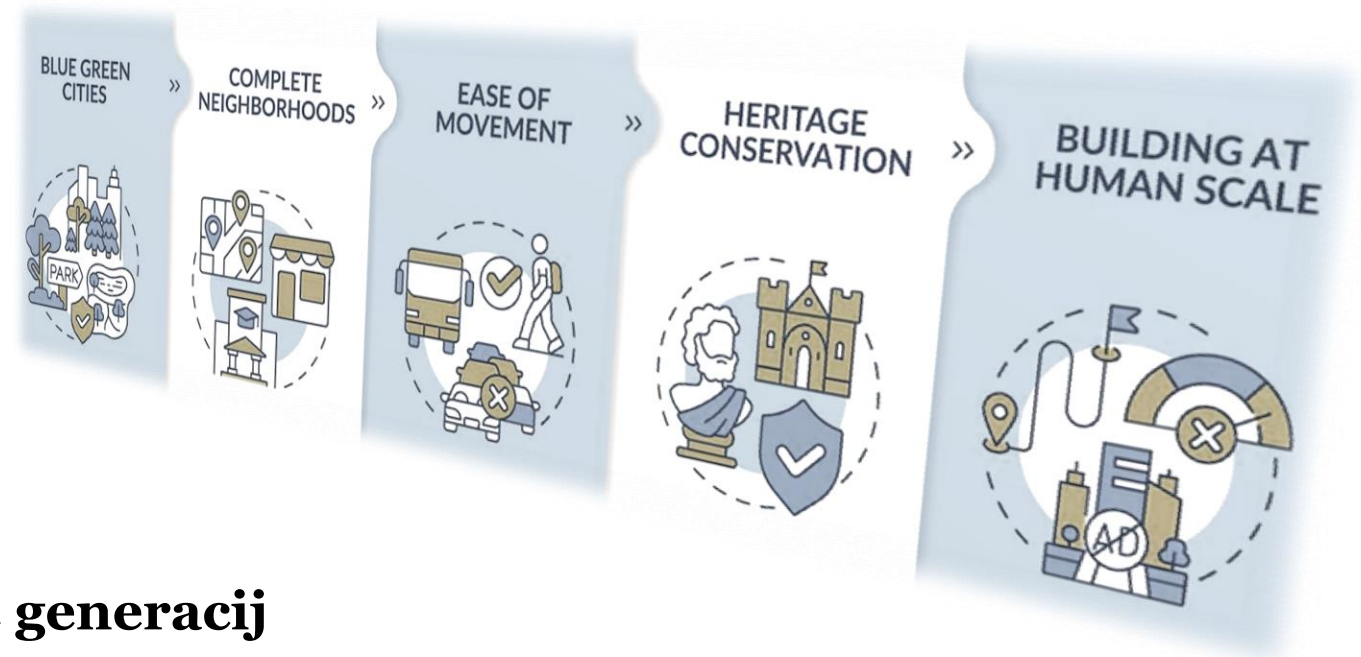
Ljubljana, 24. 5. 2022

RRA LUR

Dejstva

Kulturna
dediščina

- most v prihodnost, **povezovalec generacij**
- eden izmed ključnih **gradnikov družbenega kapitala**
- **strateška dobrina za trajnostni razvoj**, skozi tesno prepletanje kulturnega vidika z družbenim, ekonomskim in okoljskim
- pomemben element **turistične ponudbe** in je izrednega pomena za **krajevno prepoznavnost**

Izziv

**Optimalni načini
financiranja subjektov
kulturne dediščine?**

Izhodišča 1/2

- Financiranje **infrastrukture** vs **financiranje vsebine**
  - Vzdrževanje objektov in izgradnjo infrastrukture v večini primerov financira lastnik (javni subjekt)
  - V večini primerov se od upravljalca pričakuje pridobivanje sredstev za razvoj vsebine
- **Velikost** subjekta kulturne dediščine
  - Objekti kulturne dediščine so lahko zelo raznoliki v smislu velikost
  - Manjši objekti imajo posledično manj možnosti za izvajanje različnih aktivnosti
  - Večji objekti lahko ustvarijo več prihodkov, imajo pa seveda tudi višje stroške vzdrževanja in upravljanja

Izhodišča 2/2

- **Vrsta** subjekta kulturne dediščine
  - Na vsebino vpliva tudi vrsta kulturne dediščine, saj so ene bolj lokalnega ali regijskega značaja, druge imajo spet širšo prepoznavnost in s tem večje možnosti za ustvarjanje prihodkov
- **Lokacija** oz. geografski fokus subjekta kulturne dediščine
  - Podeželjska kulturna dediščina ima zaradi manjšega števila turistov večje težave za zagotavljanje prihodkov
  - V večjih mestih in turističnih centrih je za pričakovati večji obisk in s tem tudi več možnosti za bogato vsebino
- Ureditev **lastniško-upravljaljskih odnosov**

Raznovrstnost

Možnosti - priložnosti

Prihodki programske narave

Krepitev skupnosti

Nacionalni in EU projekti

Prihodki od prodaje

Donacije

Sodobni digitalni instrumenti

Turistično-gostinska ponudba

Sponsorstva

...

Matrika

- Pri pripravi modela financiranja se je ugotovilo, da ni možno pripraviti enovitega modela, predvsem zaradi raznolikosti objektov kulturne dediščine – različne možnosti za ustvarjanje prihodkov iz poslovanja
- Zaradi navedenega se je v okviru projekta ForHeritage pripravil Mrežni pregled **priložnosti**, ki predstavlja različne možnosti za ustvarjanje prihodkov
- **Nabor** potencialnih virov je pripravljen na osnovi analize raznih objektov kulturne dediščine in vključuje tudi nekatere inovativne možnosti

Matrika

- Matrika predstavlja **predlog**, na osnovi katerega upravljalec posamezne kulturne dediščine lahko določi najboljše opcije za posamezno kulturno dediščino
- Potrebna je resna **samoanaliza** za vsak objekt posebej, saj se morajo pri pripravi specifičnega nabora možnih aktivnosti upoštevati vsi omejevalni dejavniki posameznega objekta
- Končni izbor opravi subjekt glede na svoje **preference in možnosti**
- Nujno upoštevanje vseh **ključnih dejavnikov**, saj lahko nekateri ukrepi pomenijo določeno investicijo ali nabavo materialov in se v primeru neučinkovitosti ukrepa lahko ustvarijo nepotrebni stroški
- **Fleksibilnost** optimalne kombinacije omogoča kombiniranje posameznih ukrepov iz matrike.

Model financiranja kulturne dediščine v Ljubljanski urbani regiji													
Metoda / vrsta prihodka	VELIKOST			SUBJEKT KULTURNE DEDIŠČINE									
	majhen	srednj.	velik.	kulturni dom	muzej	gled.	gledališča	knjižnice	galerije	muzej	knjižnica	kino	knjižni dom
Prihodki programske narave													
Odpisane prostora za dogodke zunanjim				x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Krajši dogodki urnega / dnevnega značaja	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vredilna / tedenska / mesečna oddaja				x					x	x	x	x	x
Izvajanje tematskih dogodkov za obiskovalce									x	x	x	x	x
Kulturno-umetniški tečaj	o	o	o	x			x	x	x	x	x	x	x
Gledališke predstave	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kulturne prireditve	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Pogovori	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Literarni večeri	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Tematske razstave	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Simpoziji	o	o	o	x			x	x	x	x	x	x	x
"Spominske gledališča"	o	o	o				x	x	x				
"Filmski večeri"	o	o	o	x								x	x
"Noč v muzeju"	o	o	o							x			
"Dan v življenju znane osebe"	o	o	o	x	x	x			x				
"Srpske biljevine"	o	o	o										
Interpretacija knjižnih obilicajev	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Organizacija dogodkov za lastnike	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Prihodki od prodaje													
Suveniri	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izdelki lastne izdelave	o	o	o										
Prodajna darila v sodravljanju s podjetji	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Publikacije	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Turistično-gostilniška ponudba													
Isamostilniška kapaciteta	o	o	o				x						x
nočitev z obogateno vsebino	o	o	o				x						x
gostilniška ponudba													
ponudba pijač	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ponudba pijač	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ponudba hrane (npr. restavracija z značilno ponudbo)	o	o	o	x			x	x	x			x	x
Knjižni skupnosti													
Letni vestnik / zbornik za dogodke, razstave...	o	o	o				x	x	x	x	x	x	x
Članstvo (posam. člno, skupinsko, mrežno)	o	o	o				x	x	x	x	x	x	x
Donacije													
Izjuna	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Priznanje	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Izjuna z zaobila partnerstva	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dobrodelne prispevke / donacije skozi dogodke	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Filmsko-pisni, prostovoljno delo	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Nefinančne (materialne) donacije	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dobrodelne avdicije	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Donacije iz naslova darilov - dohodnine (1%)	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Sponzorstva													
Članiška sponzorstva	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Programske vsebine	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Priznanje sponzorji dogodki	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
EU in nacionalna finančna shema sofinanciranja dejavnosti in razvoja skozi projekte													
in divulzivni projekti	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
komunikacijski projekti													
horizontalno povezovanje z istovrstnimi / sorodnimi institucijami - doma / mednarodno	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
vertikalno povezovanje s kooperativnimi institucijami - doma / mednarodno	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Digitalno / online financiranje													
Crowdfunding	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Digitalne kampanje (SMS, FB, web)	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Sponzorstva na spletnih straneh	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
NIPI - non fungible tokens	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
AI (umetna inteligenca) / aplikacije VR (virtualna resničnost), AR (obogatena resničnost)	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Model upravljanja

- Model upravljanja pomembno vpliva na potrebe po financiranju
- Variante:
  - Lastno upravljanje lastnika
  - Upravljalška pogodba z izvajalcem s plačilom za izvedeno storitev: prihodki na račun lastnika, upravljalec dobi plačilo za storitev
  - Oddajanje objekta v najem upravljalcu: prihodek lastnika je najemnina, upravljalec dobi prihodke od poslovanje
  - Odprto vprašanje: vzdrževanje objekta!
- Ključno vprašanje je, kdo dobi prihodke od dejavnosti?

Primeri dobre prakse

Dvorec Rakičan

gostinska ponudba

namestitvene kapacitete

dnevi odprtih vrat

Primeri dobre prakse

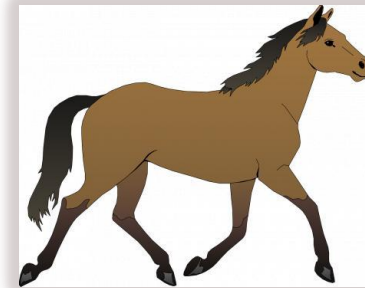
Dvorec Rakičan

**obogatitveni programi
(žive risbe DRAW ALIVE)**

mobilna aplikacija

**tematsko
preživljanje počitnic**

X. mednarodna konferenca IZZIVI IN TEŽAVE
SODOBNE DRUŽBE od 20. 06. do 24. 06. 2022

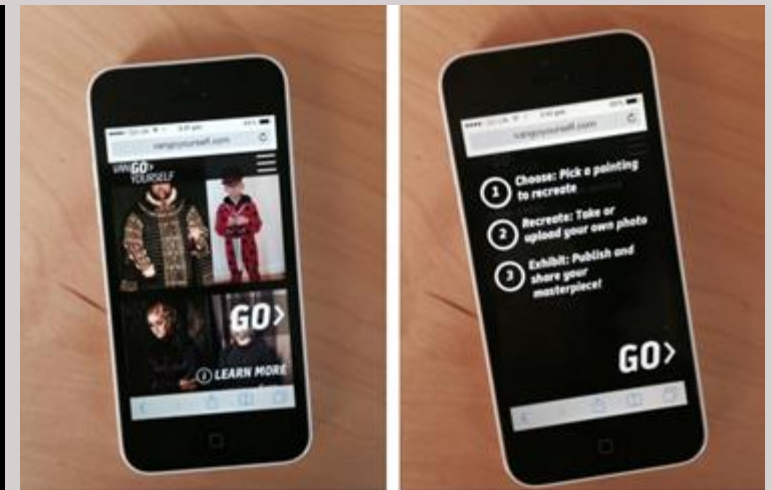
XVII. mednarodna konferenca EKOLOGIJA ZA
BOLJŠI JUTRI od 21. 03. do 25. 03. 2022

mednarodne konference

Primeri dobre prakse

Crowdfunding - <https://sl.goteo.org/project/vangoyourself> (projekt poustvarjanja umetnosti)

Primeri dobre prakse

Tehnologija **umetne inteligence** (AI) - virtualne resničnosti (VR) in obogatene resničnosti (AR)

Primeri dobre prakse

Non-fungible tokens (nezamenljivi žetoni)

I feel NFT kolekcija BIT Milano (predstavitev Ljubljane in Postojnske jame)

Primeri dobre prakse

Tematski dogodki - <http://gradfala.si>

Primeri dobre prakse

Suvenirji / tematski izdelki (od klasike do inovativnih produktov)

Zaključek

- **Raznolikost** objektov kulturne dediščine je zelo velika in onemogoča pripravo unificiranega modela financiranja
- **Individualna** presoja je nujna za vsak objekt posebej, upoštevajoč vse specifičnosti
- Ni univerzalne **prenosljivosti**, zato je potrebno samoanaliza in inovativnost
- Izhodišče **vsebina** in **strategija** nadaljnjega razvoja subjekta, saj morajo vse aktivnosti biti skladne z dolgoročnimi cilji
- **Fleksibilnost** skozi čas – **prilagajanje** razmeram je nujna
- Lastniško-upravljaljski odnosi imajo znaten vpliv na poslovno uspešnost – potreben je dogovor med partnerji s ciljem dolgoročne uspešnosti

Matrika

		SUBJEKT KULTURNE DEDIŠČINE												
		VELIKOST			VRSTA									
Metoda / vir prihodka		majhen	srednji	velik	kulurni dom	rojstna hiša	grad	gledališče	lutkovno gledališče	galerija	muzej	knjižnica	kino dvorana	krajevni dom
Prihodki programske narave														
	Oddajanje prostora za dogodke zunanjim uporabnikom (posamični/privatni, javni)													
	Krajši dogodki urnega / dnevnega značaja	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Večdnevna / tedenska / mesečna oddaja		o	o	x		x			x	x	x	x	x
	Izvajanje tematskih dogodkov za obiskovalce													
	Kulturno-umetniški tečaji	o	o	o	x			x	x	x	x	x	x	x
	Gledališke predstave		o	o	x			x	x					x
	Kulturne prireditve	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Pogovori	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Literarni večeri	o	o	o	x	x	x	x	x			x	x	x
	Tematske razstave	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Simpoziji		o	o	x		x	x	x	x	x	x	x	x
	"Spoznavanje gledališča"		o	o				x	x					
	"Filmski večeri"		o	o	x		x						x	x
	"Noč v muzeju"		o	o							x			
	"Dan v življenju znane osebe"	o	o	o	x	x	x			x				
	"Grajsko življenje"			o			x							
	Interpretacija krajevnih običajev	o	o	o	x	x	x							x
	Organizacija dogodkov za lastnike	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Prihodki od prodaje														
	Suvenirji	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Izdelki lastne izdelave		o	o		x	x	x	x	x	x			x
	Poslovna darila v sodelovanju s podjetji		o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Publikacije	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

SUBJEKT KULTURNE DEDIŠČINE														
Metoda / vir prihodka	VELIKOST			VRSTA										
	majhen	srednji	velik	kulturni dom	rojstna hiša	grad	gledališče	lutkovno gledališče	galerija	muzej	knjižnica	kino dvorana	krajevni dom	
Turistično-gostinska ponudba														
namestitvene kapacitete		o	o			x								x
nočitev z obogateno vsebino		o	o		x	x								x
gostinska ponudba														
ponudba prigrizkov	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ponudba pijač	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
ponudba hrane (npr. restavracija z značilno ponudbo)		o	o	x		x	x	x				x	x	
Krepitev skupnosti														
Letne vstopnice za dogodke, razstave,...	o	o	o		x	x	x	x	x	x	x	x		
Članstvo (posamično, skupinsko, mrežno)	o	o	o		x	x	x	x	x	x	x	x		
Donacije														
Javne	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Privatne	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Javno-zasebna partnerstva	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dobrodelni prispevki / donacije skozi dogodke	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Filantropija, prostovoljno delo	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Nefinančne (materialne) donacije	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dobrodelne avkcije	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Donacije iz naslova davkov - dohodnine (1%)	o	o	o		x	x	x	x	x	x	x	x		

		SUBJEKT KULTURNE DEDIŠČINE												
		VELIKOST			VRSTA									
Metoda / vir prihodka		majhen	srednji	velik	kulurni dom	rojstna hiša	grad	gledališče	lutkovno gledališče	galerija	muzej	knjižnica	kino dvorana	krajevni dom
Sponzorstva														
	Splošna sponzorstva	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Programske vsebine	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Posamični sponzorski dogodki	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
EU in nacionalne finančne sheme sofinanciranja dejavnosti in razvoja skozi projekte														
	Individualni projekti	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Konzorcijski projekti													
	horizontalno povezovanje z istovrstnimi / sorodnimi institucijami - doma / mednarodno	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	vertikalno povezovanje s komplementarnim institucijami - doma / mednarodno	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Digitalno / online financiranje														
	Crowdfunding	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Digitalne kampanje (SMS, Fb, web)	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	Sponzorstva na spletnih straneh	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	NFT - non-fungible tokens	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
	AI (umetna inteligenca) / aplikacije VR (virtualna resničnost), AR (obogatena resničnost)	o	o	o	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Hvala za pozornost!

Za vsa dodatna vprašanja pišite na:

feri.gonc@gmail.com

FINANCIRANJE PROJEKOV Z DRUŽBENIMI UČINKI

mag. Primož Šporar
FUND2740

Maj 2022

.PŠ KR 50 mscL
CEO_FUND2740 EESC
ImpDes & Implnv & SocInn
.15ORG
.1W5K ALP MR

IMPACT GROUP

- Private not-for-profit business group from Kranj, Slovenia.
- No Profit – Innovative Services for Society Ltd
  - FUND2740 – High Impact Foundation
  - SKUP – Association of private institutes
    - Impact – social enterprise
- www.brezdobicka.si

Impact Investment Map

Impact Investment Data

INSTRUMENTI DRUŽBENO FINANČNEGA TRGA DOSEGLJIVI V SLOVENIJI

A. Mehanizmi predvideni z zakonodajo za socialno podjetništvo

1. Podporno okolje (ZSocP 32. čl sklad, 38. čl posebne spodbude ter 41. čl spodbude, oprostitve olajšave posebni predpisi)

B. EU in druga nepovratna sredstva

1. EU centralizirana in decentralizirana sredstva
2. Druga javna sredstva – razpisi na državnem in lokalnem nivoju
3. Donacije, sponzorstva gospodarstva
4. Nepovratna filantropska sredstva (EEA, USEmbassy, čezmejne donacije – TGE, tuje fundacije ipd.)
5. Množično financiranje (Crowd Financing), množične garancije (Crowd Guarantees)
6. 05% na podlagi Zakona o dohodnini (status upravičenca)

C. Dolžniški kapital in različice dolžniškega kapitala

1. Finančni produkti Slovenskega podjetniškega sklada, Slovenskega regionalnega razvojnega sklada, „Sklad skladov“ - SID Banka
2. Regionalne finančne sheme za podporo podjetništvu
3. Instrumenti Evropskega investicijskega sklada – EIF
4. Sheme družbenega pogodbeništvu oz. plačilo po učinku (npr. Social Impact Bonds – SIB v Sloveniji, MGRT 2019/2020)
5. Produkti bančnega sektorja (kredit, limiti itd.)
6. Garancije in ne-direktno financiranje

D. Lastniški kapital

1. Responsible Investing - odgovorno investiranje
2. Impact Investment - investiranje z družbenim učinkom (Feelsgood 2020 – HRV/SLO)
3. Tvegani kapital (poslovni angeli ipd.)

E. SP prilagojeni instrumenti

1. Razpisi MDDSZ, MGRT ipd. za SP
2. Razpisi na lokalnem nivoju (npr. Mestna občina Kranj za socialna podjetja, 50% nepovratnih sredstev)
3. Trajnostno, etično, alternativno bančništvo
4. Bančni produkti – posebne sheme (npr. Banka Sparkasse in Sklad 05 – premostitveni krediti)
5. Alternativni pilotni projekti (npr. Sklad 05 - mikrokrediti z množično garancijo)

F. Drugi podporni instrumenti

1. Aktivna politika zaposlovanja (javna dela, Jamstvo za mlade itd.)
2. Podporni instrumenti (vavčerji SPS za internacionalizacijo, intelektualno lastnino itd.)
3. Javna naročila (prednost socialnih podjetij, socialne klavzule, Partnerstvo za inovacije po Zakonu o javnih naročilih)
4. Pospeševalci prodaje blaga in storitev socialne ekonomije (skupne spletne trgovine itd.)
5. Financiranje na podlagi nagrad, natečajev, povabil itd.
6. Inovativni mehanizmi (IKT tehnologije, sistemi zaokroževanja (round up), sistemi presežkov - telefonski operaterji)
7. Racionalizacija stroškov poslovanja (subvencije za prostore, infrastrukturo itd.)

F. Nefinančna pomoč – know how

PRIVATE FUNDS

1. DONORS, SPONSORS
2. INVESTORS (private-public partnership)
3. IMPACT INVESTORS– impact „ventures“ (podjem)
4. IMPACT VENTURES
  1. LIMITATIONS (legal forms, for-profit vs. impact, target groups...)
  2. CONTENT
    1. Different tools
    2. IMPACT DESIGN

PRIVATE FUNDS – OVERCOME LIMITATIONS

1. EXISTING ENTITY

2. NEW IMPACT VENTURE (new legal entity)

3. IMPACT PARTNERSHIPS

- Paris, major Hidalgo – WIN/WIN (locations have infrastructure + venturers have ideas but no infrastructure)
- Partnerstvo (gostinski lokal, dejavnost itd.)

4. LOCATION CONNECTED VENTURE/ACTIVITY

METODOLOGIJA - 10 KORAKOV

Interreg CENTRAL EUROPE ForHeritage

H. Ocena primernosti finančnega vira in izvedljivosti financiranja

1	Splošna razpoložljivost finančnega vira (odprt razpis, izvajano doniranje podjetij itd.). Ali je vir sploh razpoložljiv oz. dostopen?	15
2	Vsebinska, časovna, geografska in tehnična dostopnost vira glede na potrebe upravitelja. Ali je vir dostopen upravitelja v potrebnem času, na vsebinskem in geografskem področju, kjer ga potrebuje in ima za pridobitev potrebno tehniko, orodja itd.?	15
3	Sprejemljivost vira za upravitelja glede na poslanstvo, dejavnost, združljivost. Ali je vir primeren za upravitelja in prispeva k doseganju poslanstva in ciljev oz. jih ne ograža?	15
4	Vpliv na razpršenost finančnih virov. Razpršenost virov povečuje odpornost in trajnost upravitelja. Ali nov vir financiranja prispeva k razpršenosti virov?	5
5	Dolgoročnost finančnega vira. Struktura virov pomembno vpliva na trajnost, predvidljivost in varnost delovanja, zato v strukturi želimo dolgoročni viri. Ali vir zagotavlja financiranje za dajili čas (npr. 3 do 5 let)?	5
6	Inovativnost finančnega vira. Inovativnost virov lahko odpira nove možnosti financiranja, prispeva k trajnosti financiranja in novim načinom za doseganje ciljev upravitelja. Ali je vir inovativen?	5
7	Izkušnje pri pridobivanju vira, kapacitete upravitelja in stroškovna dostopnost vira. Uspešnost financiranja je odvisna tudi od upravitelja. Ali ima izkušnje, kapacitete, čas, potrebna finančna pogoje, da uspešno pripravi vse potrebno?	10
8	Upraviteljeve vsebinske reference. Ali ima upraviteljec potrebne vsebinske reference in izkaze o dobrem poslovanju, ki dokazujejo upravičenost financiranja in zmagljivo tveganje za financiranje?	10
9	Nezahtevnost pridobitve potrebnih sredstev glede na vložen trud. Kako zahtevna je za upravitelja pridobitev vira? Koliko truda mora vložiti? Z oceno 1 označimo izjemno zahtevnost, 10 pomeni popolno nezahtevnost.	10
10	Sprejemljivost zahtev finančnega vira (zahteve financerja, stroški povezani s poročanjem, itd.). Ali postavlja financer pogoje, zahteve za pridobitev financiranja in izvajanje aktivnosti? Kakšna so pričakovanja z njegove strani? Z oceno 1 označimo zelo zahtevne pogoje (nesprejemljivost), 10 pomeni popolno sprejemljivost oz. nezahtevnost.	10

IMPACT DESIGN

Impact Design is a systemic design and methodological production method for **society challenge solutions** with positive, **high-impact**.

Primary is a tool scaling **high-impact entrepreneurship** – entrepreneurship developing products and services with a maximised positive effect on society. At the same time, it is an effective tool for businesses and other stakeholders, resulting in **innovative** and **competitive** products and services. Impact's design side effect is in successful **"translation capacity"**, translating often different "languages" spoken by not-for-profits, businesses, the public sector and other stakeholders and building mutual trust.

We also use it as a tool in other **impact-oriented activities** within not-for-profit and other models, policymaking and other processes to scale the impact of their **society challenge solutions**.

As a **society challenge solution (SCS)**, we understand product, service, business, not-for-profit or other models, policymaking or other process solving society challenges. According to the Cambridge dictionary, **high-impact** means »having a large or powerful effect«.

IMPACT DESIGN

Impact Design is a systemic design and methodological production method for **society challenge solutions** with positive, high-impact.

Primary is a tool scaling **high-impact entrepreneurship** – entrepreneurship developing products and services with a maximised positive effect on society. At the same time, it is an effective tool for businesses and other stakeholders, resulting in **innovative** and **competitive** products and services. Impact's design side effect is in successful **"translation capacity"**, translating often different "languages" spoken by not-for-profits, businesses, the public sector and other stakeholders and building mutual trust.

We also use it as a tool in other **impact-oriented activities** within not-for-profit and other models, policymaking and other processes to scale the impact of their society challenge solutions.

As a **society challenge solution (SCS)**, we understand product, service, business, not-for-profit or other models, policymaking or other process solving society challenges. According to the Cambridge dictionary, **high-impact** means »having a large or powerful effect«.

- **OBLIKOVANJE VPLIVOV (IMPACT DESIGN)**
- Oblikovanje vplivov je sistemska produkcijska metoda za načrtovanje rešitev družbenih izzivov z **visokim dodanim vplivom** (positive high-impact).
- Oblikovanje vplivov je primarno orodje za spodbujanje podjetništva z visokim dodanim vplivom (high-impact entrepreneurship), torej podjetništva, ki razvija izdelke in storitve z maksimalnimi pozitivnimi vplivi na družbo. Hkrati je oblikovanje vplivov učinkovito orodje za gospodarstvo, saj rezultira v **inovativnih in konkurenčnih izdelkih in storitvah**. »Stranski« učinek oblikovanja vplivov je v njegovi "prevajalski zmogljivosti" različnih "jezikov", ki jih uporabljajo neprofitne organizacije, podjetja, javni sektor in drugi deležniki, s čimer gradi njihovo **medsebojno zaupanje**.
- Oblikovanje vplivov lahko kot orodje uporabljamo tudi pri **drugih dejavnostih** za katere želimo maksimalne pozitivne vplive na družbo, v okviru neprofitnih in drugih modelov, oblikovanja politik in drugih procesov za višanje vpliva njihovih rešitev družbenih izzivov.
- Kot **rešitev družbenega izziva** (Society Challenge Solution - SCS) razumemo izdelek, storitev, poslovni, neprofitni ali drug model, oblikovanje politike ali drug proces, ki rešuje družbeni izziv. **Visok vpliv** po Cambridge slovarju pomeni "velik ali močan vpliv". Izraz "underserved" v slovenskem jeziku prevajamo kot "**nazadostno podprt**".

- WHY =
1. facing complex societal challenges
  2. popular to talk about impact
  3. lack of understanding co-relation impact & Innovation & competitiveness
  4. need for simple, practical methodologies, tools, green, digital, fair transition

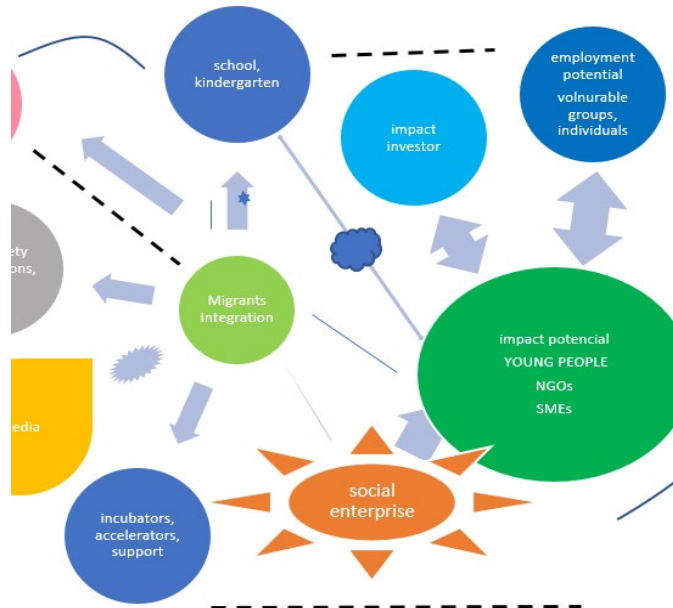
With grant support from
Google.org

WHY MinH - MaxI (societal challenges)

- Minimizing harm approach can do good, but does not UNLEASH ALL POTENTIAL

„Stakeholder Impact Structure“ (experience based, no research)

- A. x% doing harm, x% supporting harm, x% using it for their own interests,
- B. x% ignorant, x% tolerating, x% understanding, x% worried, x% condemning,
- C. x% reducing harm, x% maximising impact, x% risking life to solve

(COMPLEX) SOCIETAL CHALLENGES

- Climate
- Covid/Health
- Migration
- NEETs
- Social inclusion, unemployment
- Etc.

5 kids, 1 h time

1. Do at least the minimum work
2. Do your best

DIFFERENT IMPACT

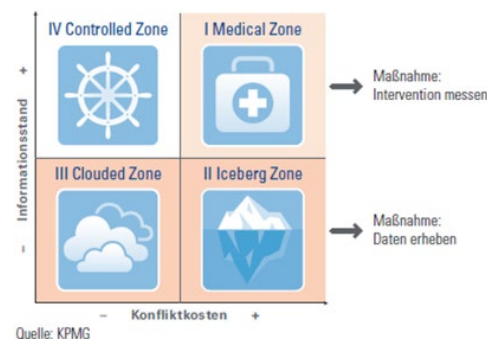
WHY MinH - MaxI (SocEco, business)

- SOCIAL ECONOMY SECTOR - goal by definition,

- specially in „Medical Zone“

- BUSINESS, INDUSTRIES

1. Competitiveness
2. Innovation
3. Public perception (corporate social responsibility, business excellence, circular economy etc.)
4. External factors

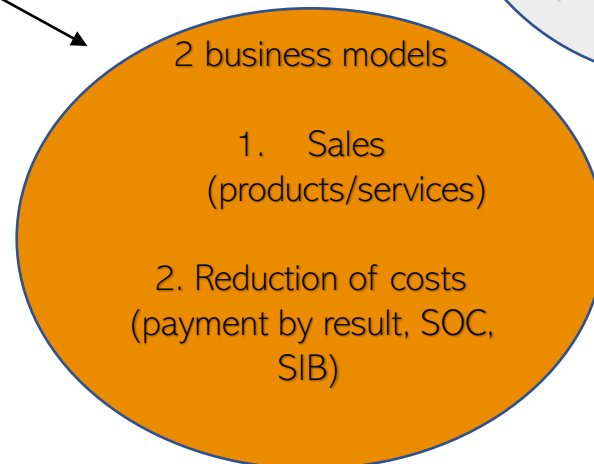
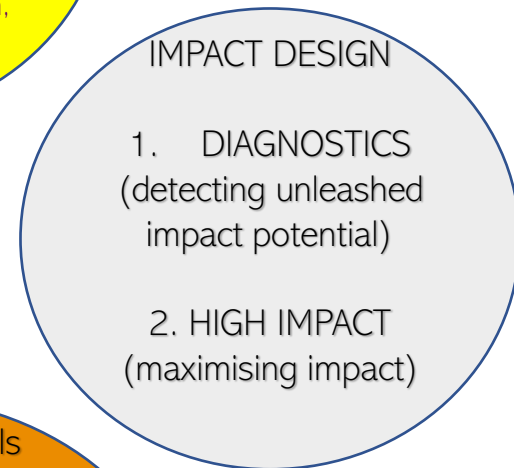
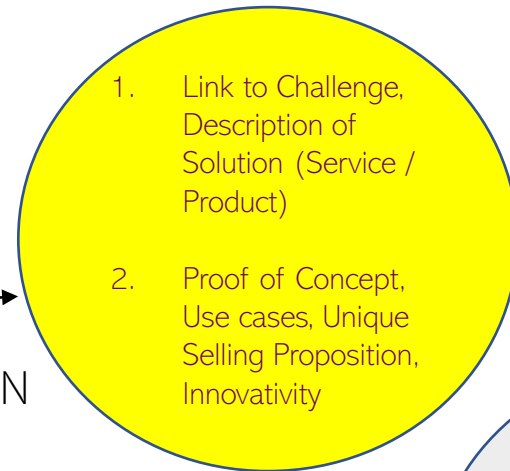

EUROPEAN PARLIAMENT

On 8 March 2021 MEPs debated a [report](#) by the [legal affairs committee](#) on corporate accountability. The report calls on the European Commission to come up with a law obliging EU companies to address aspects of their value chains that could affect human rights (including social, trade union and labour rights), the environment (for example contribution to climate change) and good governance.

HOW Maxi

1. CHALLENGE AND IMPACT POTENTIAL
2. VALUE PROPOSITION
3. PRODUCT / SERVICE AND COMPETITION
4. MARKET & CUSTOMERS
5. MARKET STRATEGY
6. FINANCIALS
7. IMPACT MANAGEMENT
8. TEAM & SUPPORT
9. TIMELINE
10. INVESTMENT OPPORTUNITY

DIAGNOSTICS	IMPACT POTENTIAL
A. BELT PRODUCTION	
1. Use of materials	1. use of chrome, metals in leather industry 2. animals use for raw skin 3. low use of leftovers in wooden industry
2. Global fashion industry concept	1. global fashion model, no local production, no local materials 2. low impact employment 3. price dumping (limiting local producers)
3. Production process	1. sewing demands high skilled workers, limiting vulnerable, disabled to be included
B. USE OF BELTS	
1. Limited use for some target groups	1. health issues - allergies to metal
2. Limited functional use	2. metal scanners on airports, judiciary etc. - 441 years calculation
3. Durability	3. use of cheap, undurable materials, fostering new purchases
4. Unwanted use of belts	4. in some societies belts still used as a tool for violence
5. Re use phase	5. lack of good re-practices
6. Product diversification	6. limited personalisation

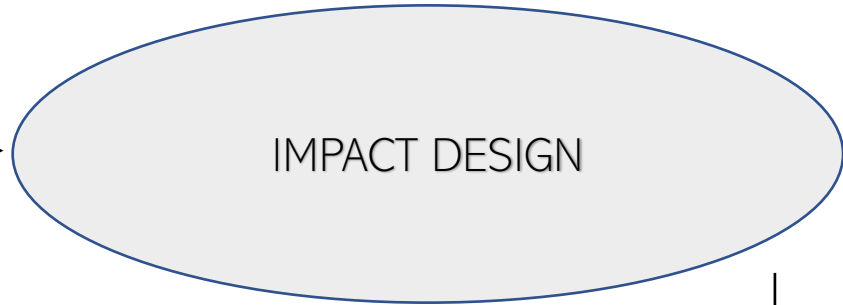
IMPACT DESIGN

1. DIAGNOSTICS
(detecting unleashed impact potential)

IMPACT OWNER:

ORGANISATION
including&employing
victims of violence and
disabled trying to
develop fashion brand
producing fashion
accessories

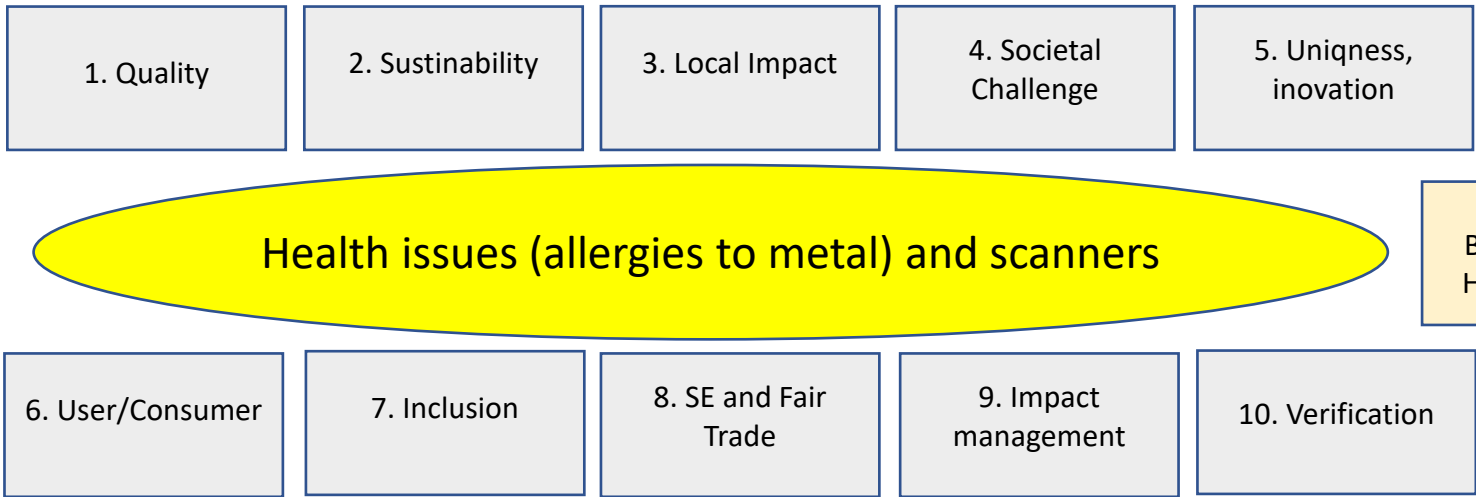

IMPACT POTENTIAL	IMPACTISATION GOAL
1. health issues - allergies to metal	12. use of non allergic materials (natural materials)
2. metal scanners on airports, judiciary etc. - 441 years calculation	13. use of non scannable materials (kevlar, plastic, wood)

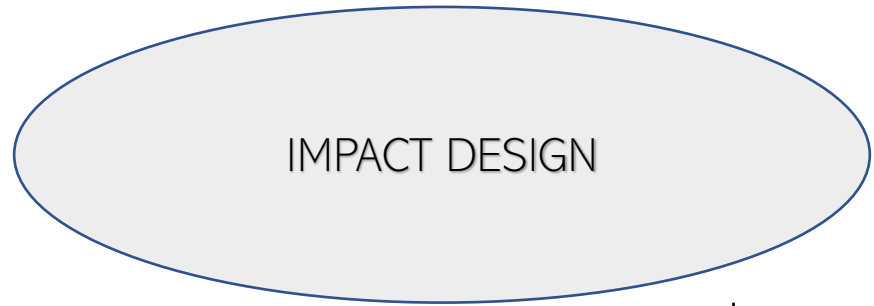

CHECK
POSSIBLE
SOLUTIONS

WITH

LAYERS
(indicators)

CHOOSEN IMPACT SOLUTION
11. wood replacing metal
12. wood replacing metal

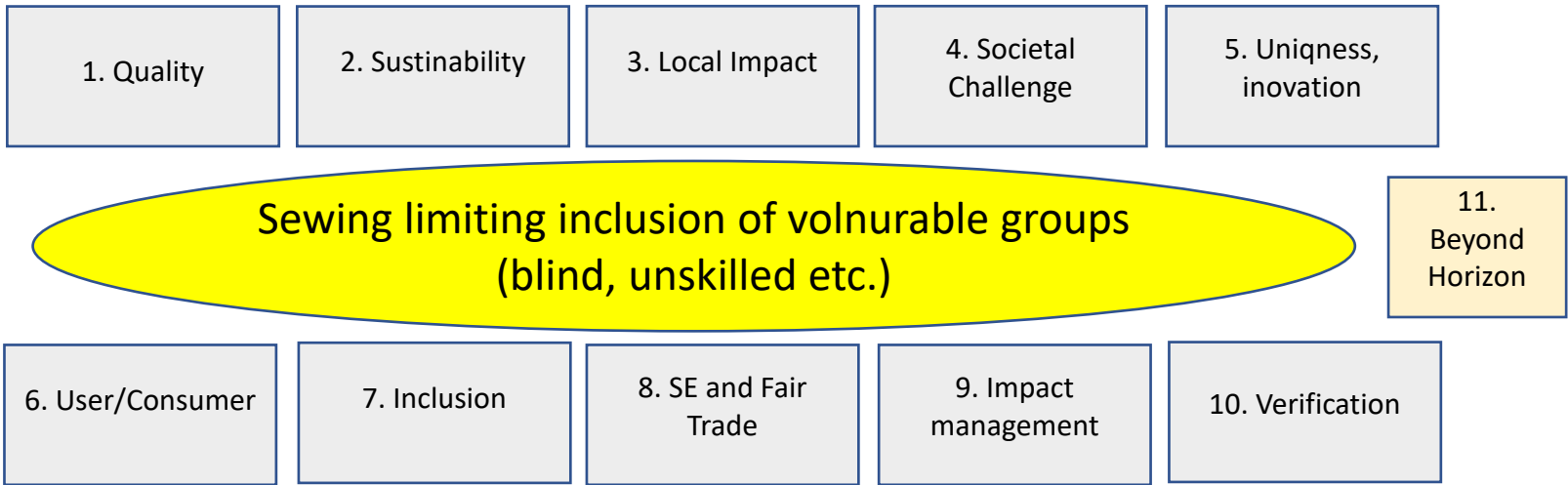

IMPACT POTENTIAL	IMPACTISATION GOAL
1. sewing demands high skilled workers, limiting volnurable, disabled to be included	11. innovate product for production within volnurable groups (victims, blind)

CHECK
POSSIBLE
SOLUTIONS

WITH

LAYERS
(indicators)

CHOOSEN IMPACT SOLUTION

NUT system

Impact design as a methodological process
can result in:

1. Impact maximisation (HIGH IMPACT);
2. Innovation;
3. Higher competitiveness
4. Industry interest

WOOD BELT

rokodelstvo
SLO art & craft
SVEJNA
9044-03/19

{ PETA - APPROVED
VEGAN }

amazon launchpad

reddot

Innovative
awards
candidate

mipact
FASHION

5. IMPACTISATION

IMPACTISATION OF EXISTING PRODUCTS

DETAILED IMPACT DIAGNOSTICS, USING INDICATORS

DIAGNOSTICS, MAIN CHALLENGES

1. Lack of adequate quality free time activities for local youngsters in Bohinj
2. Financial challenges for Ski association
3. No funds to rebuild 2nd oldest ski jump facility in Europe (Hansnova skakalnica Polje)

IT PRODUCT CHARACTERISTICS

1. Impact investment, 15.000 hybrid loan, no guarantee needed
2. ZIP SKIFLYer 250m
3. Inclusion of young members of association (coaches) and volunteers
4. Inclusion of local food/products
5. Long term relationship (companies etc.)

Verified Listing

Booking \$49/night

01/31/2019 - 01/31/2019

Guests

Request To Book

Hosted by Skakalno smučarski klub Bohinj

Send Message

Bookmark this listing

0 people bookmarked this place

Have you ever wondered how do birds or our jumping champions feel in the air? Has the thought

- . FUND2740
- . grant
- . 1,0 mio EUR Google.org

1. STRENGTHEN SUPPORT ENVIRONMENT FOR IMPACT ENTREPRENEURSHIP (Kovacnica, Zavod Meta, 150 ventures)

2. SUPPORT UNDERSERVED (women, young people)

3. DEVELOP IMPACT DESIGN FOR HIGH-IMPACT

- Impact scale is main challenge
- Needed tools for both social and traditional economy
- to close gap to impact investors (same „language“)

IMPACT DESIGN

fund2740.com

Wednesday, April 13, 2022

RECENT POSTS

< > [Top 100 Women in Social Enterprise 2022](#)

SUBSCRIBE NEWSLETTER

Impact Design
We offer systemic high impact design for society challenges solutions - products, services, business models and policies.

Impact Investment
We support you with tailored impact investment, bridge loan, donation and other innovative financing resources.

Impact Buy
We encourage you to scale your consumer and user impact imprint with impact buy.

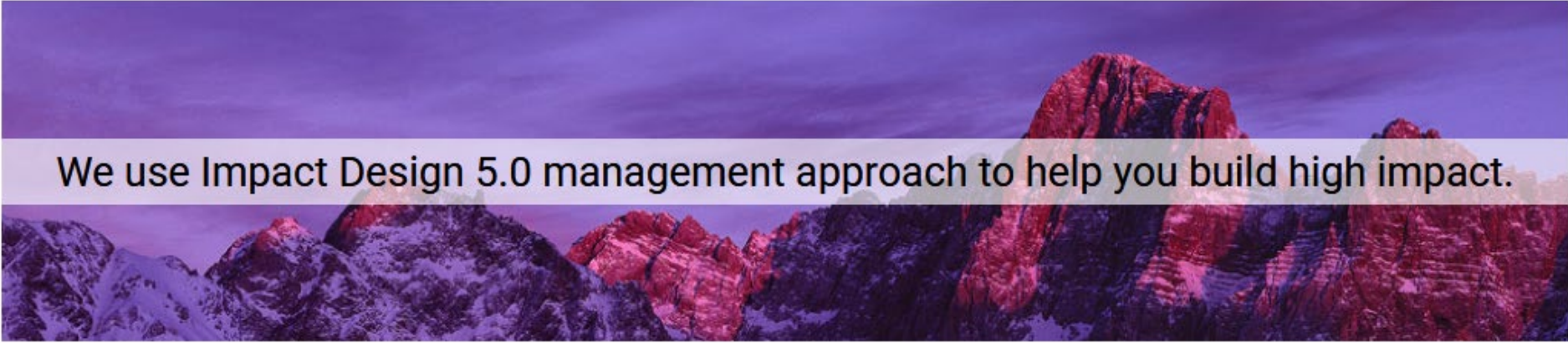
IMPACT ENTREPRENEURSHIP

IMPACT DESIGN

fund2740.com

IMPACT DESIGN MANAGEMENT 5.0

We use Impact Design 5.0 management approach to help you build high impact.

LEVEL 1.0 - IMPACT DESIGN INSIGHT

LEVEL 2.0 - IMPACT DESIGN SCORE

LEVEL 3.0 - IMPACT DESIGN SKETCH

LEVEL 4.0 - HIGH IMPACT DESIGN

LEVEL 5.0 - IMPACT DESIGN PLEDGE

1.0 SCS OWNER IMPACT	∨
2.0 SOCIETY CHALLENGE	∨
3.0 QUALITY	∨
4.0 SAFETY AND HEALTH	∨
5.0 RESPONSIBILITY AND SUSTAINABILITY	∨
6.0 INNOVATION	∨
7.0 IMPACT USER	∨
8.0 DIGITALISATION, TECHNOLOGIES	∨
9.0 HIGH-IMPACT	∨
10.0 LOCAL IMPACT	∨
11.0 UNDERSERVED	∨
12.0 IMPACT AND FAIR ECONOMY	∨
13.0 IMPACT MANAGEMENT	∨
14.0 VERIFICATION	∨
15.0 BEYOND THE HORIZON	∨

IMPACT FIELD TITLE (15) / IMPACT GROUP NUM (75)	IMPACT FIELD SUMMARY / IMPACT GROUP SUMMARY	TOTAL NUM OF IMPACT FIELD INDICATORS / INDICATOR NUM AND NAME
SCS OWNER IMPACT	Impact and its maximisation are of high importance for the SCS owner.	7
1.1	Documented information identified by SCS owner declaring importance of impact maximisation and enhancement (strategic documents, pledge etc.).	1. MAINSTREAM
1.2	Top management shall demonstrate leadership and commitment concerning maximised positive impact.	2. MANAGEMENT
1.3	The owner of SCS shall determine and provide the persons and resources necessary for the effective operation. The owner will also ensure knowledge of impact maximisation for the staff involved.	3. RESOURCES, 4. KNOWLEDGE
1.4	Impact design and other concrete methodological tools for impact maximisation are substantially included in the owner's processes and business model. Owner integrates impact design and other tools as a tool for the development of innovative and competitive products and services.	5. INCLUSION, 6. COMPETITIVENESS
1.5	While being developed and implemented, SCS is based and assessed by impact design and other systematic tools.	7. SCS USE

SOCIETY CHALLENGE	The SCS is associated with and positively contributes to addressing a society challenge.	21
2.1	The SCS has been developed in response or directly to address a society challenge.	1. DIRECT
2.2	The SCS has been enhanced to include impactisation measures to link better with society's challenges.	2. ENHANCED
2.3	SCS is connected to Sustainable Development Goals (SDGs) or other relevant society challenges.	3. SDG 1: NO POVERTY 4. SDG 2: ZERO HUNGER 5. SDG 3: GOOD HEALTH AND WELL-BEING 6. SDG 4: QUALITY EDUCATION 7. SDG 5: GENDER EQUALITY 8. SDG 6: CLEAN WATER AND SANITATION 9. SDG 7: AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY 10. SDG 8: DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH 11. SDG 9: INDUSTRY, INNOVATION AND INFRASTRUCTURE 12. SDG 10: REDUCED INEQUALITY 13. SDG 11: SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES 14. SDG 12: RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION 15. SDG 13: CLIMATE ACTION 16. SDG 14: LIFE BELOW WATER 17. SDG 15: LIFE ON LAND 18. SDG 16: PEACE AND JUSTICE 19. SDG 17: PARTNERSHIPS TO ACHIEVE THE GOAL
2.4	Verified methods (design thinking, theory of change, etc.) ensure a quality link between society challenge and SCS and are used to develop a proof of concept, value and unique selling proposition etc.	20. LINK
2.5	SCS owner clearly communicates a story about SCS connection with society's challenge.	21. STORY

QUALITY	The SCS is of high quality.	6
3.1	SCS is in full legal compliance (registered activity, permits, contracts, respect for intellectual property etc.)	1. LEGAL
3.2	SCS is data-based developed, produced and used (potential quantification of severity, people scale affection, costs etc.)	2. DATA
3.3	The SCS is developed and produced by qualified personnel, under quality standards and compliance with research and science knowledge.	3. KNOWLEDGE
3.4	Quality materials, resources and services are used. Using unsustainable and cheap materials and resources to reduce production costs is not the only or primary focus.	4. RESOURCES, 5. PRODUCTION COSTS
3.5	Risk minimisation measures are effective (consumer & user protection, mediation and other dispute-settlement mechanisms etc.).	6. RISK

SAFETY AND HEALTH	The SCS owner is considering the impact on the safety and health of workers, users and the public.	6
4.1	The safety and health requirements for the SCS (products and services) are defined, including regulatory, applicable statutory and other requirements.	1. REQUIREMENTS
4.2	The safety and health of workers and of other (individuals, groups, partners included etc.) in the production process are of high importance for SCS owner.	2. WORKERS, 3. OTHERS
4.3	The SCS considers the impact on the safety and health of the users and public. Therefore, SCS is minimizing possible harm.	4. USERS
4.4	The SCS includes consideration and innovative thinking for special challenges or underserved groups related to their safety and health to maximize SCS's positive impact.	5. SPECIAL
4.5	The SCS is communicating and promoting values and behaviour supporting safety and health.	6. PROMOTION

RESPONSIBILITY AND SUSTAINABILITY	The SCS includes measures that reduce negative impacts on society, the environment, and nature.	10
5.1	The SCS includes consideration about overproduction and overconsumption prevention. Massive & stock production models are not encouraged.	1. OVER
5.2	Development, production and use of the SCS are designed sustainably and responsibly to reduce possible harm to nature and society.	2. ENERGY SAVINGS, 3. WATER EFFICIENCY, 4. LOW CARBON, 5. CHEMICAL MANAGEMENT, 6. ZERO WASTE
5.3	The SCS production includes measures that serve to conserve cultural, natural and society/social heritage. SCS includes consideration and measures about importance of biodiversity, preservation of species and prevention of animal cruelty.	7. HERITAGE, 8. NATURE
5.4	Society, environment and nature-friendly materials and processes are used in the production and implementation process.	9. FRIENDLY
5.5	The SCS owner is integrating and following principles of circular economy, production and use. Sustainable use, re-use, refurbishment are encouraged.	10. CIRCULAR

INNOVATION	The SCS owner mainstreams reasonable innovation to maximize SCS's positive impact on society.	6
6.1	SCS owner recognizes the importance of spectrum of innovation types, such as social, technological or other innovation and the desire for permanent innovation mainstreaming.	1. SPECTRUM
6.2	SCS owner shall determine and provide the persons, knowledge and competencies necessary for the effective SCS innovation process.	2. COMPETENCES
6.3	The SCS is innovative with a reason (good innovation) to maximize positive impact. SCS owners also consider innovative business models and schemes (sharing economy, social outcome schemes, social impact bonds etc.)	3. REASONABILITY, 4. MODELS
6.4	SCS owner mainstreams innovation process into all phases of SCS development and implementation. Innovation mainstreaming into SCS is based on a structured approach and effective techniques and tools.	5. STRUCTURE
6.5	SCS owner balances intellectual property rights and sharing of the SCS with other stakeholders to scale and maximise impact.	6. SHARING

IMPACT USER	Subject to a unique recipe, the SCS activates users to contribute to society's challenge solutions.	9
7.1	The SCS owner communicates and empowers users to evaluate their role to address challenges.	1. ROLE
7.2	SCS facilitates an informative, authentic, personalised, and unique experience for the user. SCS builds users' knowledge and empathy to identify and address society's challenges.	2. EXPERIENCE, 3. EMPATHY
7.3	The SCS user can co-create the SCS. Users' active participation in work or activities (campaigns, volunteer work, financial, HR recruitment etc.) contributes to addressing society's challenges. User is encouraged to use specific know-how (Impact Sourcing).	4. CO-CREATION, 5. CONTRIBUTION, 6. SOURCING
7.4	The SCS involves motivational measures and incentives for the user's maximised impact. In addition, users' social responsibility and engagement are encouraged with Impact Pledge or other tools.	7. MOTIVATION, 8. PLEDGE
7.5	The SCS owner designed SCS to encourage the user by establishing a sustainable association with the society challenge and stakeholders solving it (social network, membership, another purchase, etc.).	9. RELATIONSHIP

DIGITALISATION, TECHNOLOGIES	SCS owner integrates and uses digitalisation and technologies to maximise the SCS's impact.	5
8.1	SCS owner uses social media and various digital tools to improve society's challenges visibility that SCS is tackling.	VISIBILITY
8.2	Digitalisation and technologies are data-driven and used to increase SCS efficiency.	EFFICIENCY
8.3	SCS owner uses digitalisation and technologies to contribute to SCS's accessibility for all users.	ACCESSIBILITY
8.4	Digitalisation and technologies serve as a tool for strengthening SCS's impact on the underserved.	TOOL
8.5	SCS encourages digital culture with users and the public to improve collaboration and maximise impact.	DIGITAL CULTURE

HIGH-IMPACT	SCS owner is motivated to achieve SCS high-impact.	5
9.1	SCS builds partnerships with SCS target groups, grassroots organisations, and users to better understand and be rooted in society's challenge for achieving high-impact.	1. ROOTEDNESS
9.2	SCS owner builds and encourages supply chain and sale partners to maximise impact. SCS owner participates in the events, joint projects, platforms, networks, etc., to achieve high impact.	2. IMPACT CHAIN
9.3	SCS owner is scaling SCS with verified tools (business and financial plans, tools to assess competitive advantages/weaknesses, recent ECO, SOC and TECH trends, market size & growth, milestones and break even, key metrics, pricing and willingness to pay etc.). Available support schemes are used to scale SCS (prototyping centers, membership in peer and support networks, incubators, accelerators, cooperation with financial institutions and investors, sales platforms etc.). Internationalization is on the scale plan.	3. SCALE
9.4	SCS owner is motivated to build multiple partnerships to achieve high impact with the business sector, industries, research, science, education sectors, cross-border and regional stakeholders, media, influencers, celebrities etc. Furthermore, SCS owner considers co-operation with the competition.	4. IMPACT PARTNERSHIPS
9.5	SCS owner uses SCS experience to contribute to the policy, strategies or measures making processes for the long-term and high-impact solution of the society challenge.	5. POLICY

LOCAL IMPACT	The SCS is integrated into the local environment and facilitates a genuine relationship and impact on the local environment and population.	5
10.1	The local community and environment are involved in developing and implementing the SCS.	1. COMMUNITY
10.2	SCS owner integrates community practices into the business model/structure, and society benefits are enhanced by implementing the SCS in the local environment (Designed to Give, Local Economic Development, Micro franchise/Micro distribution Poverty Alleviation, Producer Cooperative, Supply Chain Poverty Alleviation etc.)	2. SOCIETY BENEFITS
10.3	The SCS is implemented in a partnership with local stakeholders (local partners, supply chain, local providers of services, transport etc.).	3. LOCAL PARTERNSHIP
10.4	The SCS includes local materials, products, local brands, local elements are integrated.	4. LOCAL SOURCES
10.5	SCS owner fosters genuine interaction between user and the local environment and population.	5. INTERACTION

UNDERSERVED	SCS integrates special attention to and facilitates the inclusion and accessibility of underserved groups and individuals.	6
11.1	The development of the SCS include underserved groups and individuals. SCS owner clearly defines a definition of underserved and adopts other measures to prevent impact washing.	1. INCLUSION, 2. CLARITY
11.2	The SCS is intended explicitly for and tailored to underserved groups and individuals and addresses aspects of society's challenge associated with the underserved.	3. TAILORED
11.3	The use of the SCS facilitates accessible inclusion of underserved groups and individuals and is adjusted if needed (product or service adjustment, facilities, transportation etc.).	4. ADJUSTMENT
11.4	The SCS owner develops and uses incentives and measures that promote the inclusion of underserved groups and individuals in the SCS production and implementation (promoting diversity schemes, social vouchers, employment schemes etc.).	5. MEASURES
11.5	The SCS includes economic and financial incentives and measures that promote the use and participation of underserved groups and individuals in the SCS (discounts, favourable conditions, etc.).	6. INCENTIVES

IMPACT ECONOMY	The SCS owner considers organisational form and values ethical financing, goals balance, price policy, democratic management and role of workers, diversity and social investment, fair conditions and fairtrade.	14
12.1	The owner considers best legal and organisational form for tackling society challenge. SCS is financed from ethical financial sources, and financial management follows ethical standards.	1. LEGAL FORM, 2. ETHICAL FINANCES
12.2	SCS owner has legal status or is obtaining legal status related to commitment to balancing social, environmental and financial impacts and limiting pure profit goals. Conditions (costs, payment deadlines, % of markups etc.) support weaker partners in the production and sale chain. Price policy can stimulate products with impact (impact discount etc.).	3. BALANCE, 4. PROTECTION, 5. PRICE POLICY
12.3	SCS owner promotes values and has concrete measures for democratic management, worker participation, worker ownership, workforce development, diversity management, gender equality, respect for other personal circumstances, etc. People's qualifications, knowledge, skills and investments in people (social investment) are promoted.	6. DEMOCRATIC MANAGEMENT, 7. WORKER PARTICIPATION, 8. WORKER OWNERSHIP, 9. DIVERSITY, 10. SOCIAL INVESTMENT
12.4	The SCS owner assures all employees, co-workers, and partners fair and stimulative conditions for their work and develops concrete measures to maximise the positive impact of SCS also for them. In addition, SCS promotes appropriate conditions within the supply chain.	11. CONDITIONS, 12. CHAIN
12.5	SCS owner designed and offered SCS on the market following fair trade values (such as the ten principles of WFTO). SCS is linked and strengthens broader action, project or program by donating, pro bono work, in-kind etc.	13. FAIRTRADE, 14. ACTION

IMPACT MANAGEMENT	The SCS owner is managing impacts.	5
13.1	The SCS owner uses or has developed indicators and methods for the impact management of the SCS in a written form. Indicators can be tested.	INDICATORS
13.2	Data and information are collected efficiently and transparently to give ground for impact management.	TRANSPARENCY
13.3	The SCS owner involves the business partners, users, local population and other stakeholders in the impact management process.	INVOLVEMENT
13.4	The SCS owner regularly and comparably publishes reports and communicates the impact of the owner and SCS.	REPORTS
13.5	The SCS owner develops or/and is a member of network, organisation, community promoting and developing impact management.	NETWORKS

VERIFICATION	The SCS owner or/and SCS are included in various schemes that verify relevant indicators assessing impacts on society.	5
14.1	The SCS owner has adopted its own sets of rules (declarations, codes, etc.) that contribute to sustainable conduct, nature conservation, achieving social and society impacts, quality, fair trade, etc.	1. SELFREGULATION
14.2	SCS owner is transparent about concrete practices and products to prevent impact washing, greenwashing etc.	2. WASHING PREVENTION
14.3	The SCS owner or/and SCS is included in various local or global certification schemes associated with sustainable conduct, environmental protection, nature conservation, "green" systems, circular economy etc.	3. GREEN SCHEMES
14.4	The SCS owner or/and SCS are included in various local or global certification schemes that assess social and society impacts (ISO social responsibility, Social Value, corporate social responsibility schemes etc.).	4. IMPACT SCHEMES
14.5	The SCS owner or/and SCS are included in other schemes contributing to positive society impact, such as various local and global quality assurance schemes, local brands, granting patents, etc.	5. OTHER SCHEMES

BEYOND THE HORIZON	The SCS owner acts in other innovative and efficient manners that significantly contribute to the society impacts of its activities and use of SCS.	5
15.1	The SCS owner contributes to the society's impact or addresses a society's challenge in other efficient ways and empowers the SCS to contribute to it in their way (MyWayImpact).	1. BEYOND
15.2	The SCS owner contributes to the society's impact or addresses a society's challenge in other efficient ways and empowers the SCS to contribute to it in their way (MyWayImpact).	2. BEYOND
15.3	The SCS owner contributes to the society's impact or addresses a society's challenge in other efficient ways and empowers the SCS to contribute to it in their way (MyWayImpact).	3. BEYOND
15.4	The SCS owner contributes to the society's impact or addresses a society's challenge in other efficient ways and empowers the SCS to contribute to it in their way (MyWayImpact).	4. BEYOND
15.5	The SCS owner contributes to the society's impact or addresses a society's challenge in other efficient ways and empowers the SCS to contribute to it in their way (MyWayImpact).	5. BEYOND
		100/105

Please keep documents or proof in your archive for potential checks and assessments.

1. Do you have and include impact maximisation in your legal acts, annual reports, programs etc.? *

 Write Here

IMPACT SCORE OF SITUATION *

Please score impact based on your description:

- We are not interested in these impact group indicator/s (0 pt)
- ★ We are interested, but no work has been done (0,2 pt)
- ★★ We started activities, no real impact yet (0,4 pt)
- ★★★ Working on it and impact can already be seen (0,6 pt)
- ★★★★ Significant impact achieved (0,8 pt)
- ★★★★★ High-impact achieved (1,0 pt)

SKETCH (SIMPLE PLAN) OF FUTURE GOALS IN SELECTED TIMEFRAME AND PROPOSED MEASURES AND ACTIVITIES *

Please shortly describe your goals and proposed activities. Please also define the timeframe for the implementation.

 Write Here

IMPACT FIELD (14-1)	FIELD TITLE (10) / GROUP NUMBER (7)	IMPACT GROUP SUMMARY	POTENTIAL INDICATORS	QUESTIONS TO BE ANSWERED	JUSTIFICATION METHODS
	SCS OWNER IMPACT	Impact and its maximization is of high importance for the SCS owner.	7		
	1.1.	Documented information identified by SCS owner declaring importance of impact maximization and enhancement (strategic documents, pledge etc.)	MAINSTREAMING		Documents, records, other written resources
	1.2.	Top management shall demonstrate leadership and commitment with respect to maximised positive impact.	MANAGEMENT		Documents, records, other written resources
	1.3.	Owner of SCS shall determine and provide the persons and resources necessary for the effective operation and control of impact maximisation.	RESOURCES, KNOWLEDGE		Work systematisation, participation documents
	1.4.	Impact design and/or other concrete methodological tools for impact maximisation are in concrete way included into owners processes and business model. Owner integrates impact design and/or other tools as tool for the development of innovative and competitive products, services.	INTEGRATION TOOL		10 IMPACT VENTURE
	1.5.	While being developed and implemented SCS is assessed by impact design and/or other systematic tools.	USE		IMPACT DESIGN (1 - insight, 2 - e-asst)

IMPACT VENTURE PLAN ^{10DECK}

POSLOVNI NAČRT DRUŽBENEGA PODJEMA V 10 KORAKIH

1. CHALLENGE AND IMPACT POTENTIAL DRUŽBENI IZZIV IN POTENCIAL UČINKA	<u>Description of Challenge (situation description, reasons, customer pain, existing solutions)</u> Opis družbenega izziva (opis stanja, razlogi, potrebe strank, obstoječe rešitve) <u>Impact Potential Quantification (severity, people scale, affection, costs)</u> Kvantifikacija možnega družbenega učinka (Obseg in resnost izziva, vpliv na ljudi, stroški izziva)
2. VALUE PROPOSITION VREDNOST DRUŽBENEGA PODJEMA	<u>Link to Challenge, Description of Solution (Service / Product)</u> Povezava izziv – podjem, opis podjetja in rešitve (storitve / produkta) <u>Proof of Concept, Use cases, Unique Selling Proposition, Innovativity</u> Dokaz o izvedljivosti, primeri uporabe, izjemnost rešitve, inovativnost rešitve (OSIP)
7. IMPACT & MEASUREMENT UČINEK IN MERJENJE VPLIVOV	<u>Impact, Impact Management, Participation of Customers</u> Učinek podjetja, upravljanje vplivov, sodelovanje strank <u>Social Impact (Social and Environmental Aspects), Measurements Indicators and Methodology</u> Družbeni vpliv (socialni in okoljski vidiki), indikatorji za merjenje ter metodologija merjenja
10. INVESTMENT OPPORTUNITY PONUDBA ZA VLAGATELJE	<u>Total Funding Need, Use of Funds, Structure and Type</u> Višina investicije, namen investicije in poraba, struktura in vrsta sredstev <u>Investment Horizons (Prototype, Pilot, Break-Even), Expected ROI and other Impact for Investors</u> Investicijski mejniki (prototip, pilot, točka preloma), pričakovan finančni donos in drugi učinki za vlagatelje

You Retweeted

INCO @inco_group · May 19

...And we're live! #StartSocial is an \$8M initiative supported by @Googleorg to empower Europe's underserved social entrepreneurs with funding, mentoring, networking and training.

<https://www.start-social.eu/grow-track>

Can your social impact innovation help us reimagine the future?

Every day, across Europe, people are making viable and practical on-the-ground solutions to solve local challenges in their communities. StartSocial is an open call to individuals and groups in public and private sectors doing this kind of work.

Because together, we can create a sustainable, inclusive and resilient future we all want to be a part of.

A green right-angled triangle pointing towards the top-left corner.

ACCELERATING Social Innovation

Are you an active start-up with an innovation or approach which addresses a social or environmental challenge? **StartSocial's** Grow program is looking for applicants ready to impact at both speed and scale.

Grow Track is an intensive social entrepreneurship online acceleration program that includes training modules, workshops and personalised mentoring sessions led by international experts, experienced in organisational and business development, leadership, digital transformation, and impact measurement and management.

In a **8-month program**, social enterprises (SE) that are already in their MVP stage will be equipped with the necessary practical knowledge to achieve Product Market Fit and beyond. INCO will act as the enabler to help them scale up as a startup while facilitating their positive impacts on the SDGs.

Administrative requirements

- Company registration: Your startup should be registered in Europe. Priority will be given to startups registered in the following countries: France, Germany, Italy, Poland, Slovenia and Spain
- Targets European Union markets and customers/users
- Core mission aligned with UN SDGs
- Innovation stage: Minimum Viable Product (MVP) stage and working towards Product/Market Fit (PMF)

Selection criteria

Ambition: Applicants need a proof of concept that is able to clearly articulate their idea and vision, why it is relevant and how it will help bring about positive change to an urgent societal problem while achieving profitability.

Impact: Your proposal should explain the issues your project is tackling and to what extent it is helping resolve them. It should provide details of how you will execute your project and how this will create positive effects on and/or for your area of focus.

Proximity: Your application should include your personal connection to the challenge you're working to solve. We're looking for start-ups with experience; those who are working with, and on behalf of, their communities.

Feasibility: Big ideas are welcome but your solution should be realistic and well-defined in its scope and approach. We are looking for teams and management which is strong and flexible enough to implement the proposed project

Scalability: We seek ideas that have potential for scale. Ideas that can be implemented effectively and sustainably within your organisation, across your area of focus and beyond.

COHORT 1 - 2022

Phase 1 → Phase 2 → Phase 3 → Phase 4

Applications Open

Selection

Results Announcement

Program begins

All interested social entrepreneurs are invited to submit their ideas and solutions from 19 May to 10 June.

Applicants whose ideas best meet the criteria will be presented to the jury for review.

The results will be announced between 18-22 July.

The program starts on 29th August and lasts till 5 April 2023.

EMPOWERING **Aspiring** European Entrepreneurs

Do you have an idea that you wish to further develop? Are you a local innovator eager to learn, develop and improve your business skills? **StartSocial's** Aspire program is open to applicants with an idea looking to take their next step.

GERMANY

application period:
30 May - 1 Jul

program period:
to be announced

SLOVENIA

application period:
29 Aug - 23 Sep

program period:
to be announced

POLAND

application period:
to be announced

program period:
**Feb/Mar
2023**

ITALY

application period:
to be announced

program period:
**May/Jun
2023**

SPAIN

application period:
to be announced

program period:
**Oct/Nov
2023**

FINANCIRANJE PROJEKOV Z DRUŽBNIMI UČINKI

mag. Primož Šporar
FUND2740

041 684 182
primoz.sporar@fund2740.com

